

ዐዲስ ዓለም

የቅኖችና ፡ የደግ ፡ አድራጊዎች ፡ መኖሪያ።

ተጻፈ ፡

ከብላቴን ጌታ ፡ ኅሩይ ፡ ወልደ ፡ ሥላሴ

አዲስ አበባ ፡ ኢትዮጵያ ፡ ፲፱፻፳፮ ፡ ዓ.ም

Niguss
Digital Library

አዲስ ዓለም የቅኖችና የደግ አድራጊዎች መኖሪያ

- መጀመሪያ በ1925 ዓ.ም ታተመ
- ሁለተኛ በ1955 ዓ.ም ታተመ
- እንደገና በ2000 ዓ.ም ታተመ

ማውጫ

መቅደም..... 3

ስለ ዓወቀ ትውልድና ወደ ፓሪስ ስለ መሔዱ..... 6

ስለ አቶ እንደ ልቡ መታመምና መሞት..... 9

ስለ አቶ እንደ ልቡ ተዝካር..... 13

ስለ ተዝካር የተደረገ ጉባዔ..... 17

ዓወቀ በአባቱ መቃብር ላይ ጥርብ ድንጋይ ስለ ማቆሙ..... 25

ዓወቀ ዘመዶቹ ያጨለትን ሚስት አላገባም ስለ ማለቱ..... 27

ዓወቀ ራሱ የመረጣትን ሚስት አጭቶ ስለ ማግባቱ..... 30

የዓወቀ ዘመዶች ከብዙ ቀን በኋላ አሳቡን ስለ መቀበላቸው..... 39

ስለ ዓወቀና ስለ መምሬ ሰባጋዲስ የዕርቅ ነገር..... 43

ስለ መምሬ ሰባጋዲስ ድንጋጤና ጥንቃቄ..... 47

ስለ ሁለተኛው ጉባዔ ነገር..... 49

ስለ መምሬ ሰባጋዲስ ስብከት..... 54

ስለደራሲው በጥቂቱ..... 60

መቅደ-ም

ሰው በዚህ ዓለም በሚኖርበት ዘመን ሁሉ ለሕይወቱ እንጀራ፣ ውኃ፣ ልብስ ካገኘ ይበቃው ነበር። ነገር ግን ለእንጀራው ወጥ፣ ለውኃውም ማር፣ ወይም ወይን እየተሰናዳ መጨመሩ መብሉና መጠጡ ጣዕም ያለው እንዲሆን ነው። ለልብሱም ሐር ወይም ጥለት መጨመሩ ማየት ደስ እንዲያሰኝ ነው እንጂ ሌላ ምክንያት የለውም።

ደራሲም ድርሰት እየደረሰ መጽሐፍ ሲጽፍ ከመላእክትና ከሰው፣ ከእንስሳና ከአራዊት፣ ከአዕዋፍና ከተንቀሳቃሽ፣ ከተረትና ከጫዋታ፣ ከድታና ከኃዘን ከሌላውም ይህን ከመሰለው ነገር ሁሉ ምሳሌ እያመጣና እየጨመረ መጻፉ ለአንባቢው እንዳይሰለቸውና ለሰሚውም እንዲገባው ነው እንጂ ሌላ ምክንያት የለበትም።

አሁን ዛሬ በባቡር ወይም በመርከብ ለመሔድ ያሰቡ ሰዎች አስቀድመው ልዩ ልዩ የሆኑ መጻሕፍትንና ጋዜጦችን እየገዙ ይይዙና በየተራ እያነበቡ ሲጓዙ ረጅሙን ጉዞዎቻቸውን ያለድካምና ያለመሰልቸት ያሳልፏቸዋል።

በመንፈሳዊም ነገር ቢሆን በገዳምና በሌላም ስፍራ የሚኖሩ ሰዎች የሚፈልጉትን ነገር ከእግዚአብሔር ለማግኘት ዳዊትና ውዳሴ አምላክ፣ አርጋኖንና መልክአ ጉባኤ፣ ይህንም የመሰለውን የጸሎት መጽሐፍ እየለዋወጡ መድገማቸው እዳይሰለቻቸው ልባቸው እንዳይዘነጋ፣ የጸሎት ቃል በአነጋገር ሲለዋወጥ ደስ እያላቸው ከጸሎት እንዳያቋርጡ ረጅሙም ሰዓታቸው ሳይታወቅ እንዲያልፍላቸው ነው በአቡነ ዘበሰማያት ውስጥ ይገኛል አቡነ ዘበሰማያትን ብቻ መድገም ይበቃ ነበር። ነገር ግን አንዱን ቃል ቀኑን ሁሉ እየመላለሱ ቢናገሩት መሰልቸቱ አይቀርም ተብሎ ሌሎችንም የጸሎት መጻሕፍት መድገም የሚያስፈልግ ሆነ።

በዚህም መጽሐፍ የሚገኙ ፍሬ ነገሮች ምንም ጥቂቶች ቢሆኑ ነገሩን ገልጦ ማስረዳት የሚያስፈልግ መስሎ ስለ ታየኝ ያልተደረገውን ነገር በልብ አሳብ ብቻ እንደ ተደረገ አስመስቦ በአንድ በተማረ ልጅና ሳይማሩ በልማድ በሚኖሩ በአንድ ቄስ መካከል የተነሣውን ክርክር ምሳሌ እያደረግሁ በረጅሙ ጽፌዋለሁና አንባቢዎቹ ሳይሰለቹ ያነበቡት እንደ ሆነ ከፍሬ ነገሩ ሲደርሱ ደስ ይላቸዋል።

ገብሬ እንኳ አስቀድሞ ሳያርስና ሳያርም ሳይኮተኩትና ውኃ ሳያጠጣ የዘራውን ፍሬ ለማግኘት አይችልም። ፍሬውን ካገኘ በኋላ ግን ደስ ይለዋል እንጂ ያለፈውን ድካሙን ሁሉ አያስበውም።

መጽሐፍ የሚያነብ ሰውም ባለመሰልቸት ሲያነብ ለአሳቡ የሚስማማውን ምሥጢር ያገኘ እንደ ሆነ ደስ ይለዋል እንጂ የንባቡን መርዘምና በማንበብ መድከሙን አያስበውም።

ደግሞ አሳቡ ጥቂት ጥቂት ይለዋወጥ እንጂ የዚህ መጽሐፍ ዋናው ጥቅሙና ፍሬ ነገሩ የተሳሳተውንና በልማድ የቆየውን ነገር በማሻሻል ለማደስ ነው እንጂ ሌላውን ሰው ለመጉዳት ራሱን ብቻ ለመጥቀም የታሰበ ነገር የለበትም።

አንዳንድ ሰዎች ብዙ ዘመን የኖረውን ልማድ ማሻሻል ማደስ እንደ ነውር ይመስላቸዋል። ይኸውም የቀድሞውንና የዛሬውን ታሪክ ካለማንበባቸውና ካለመረዳታቸው የተነሣ ነው እንጂ ታሪክ አንበበው በነበሩ ዛሬ በዓለም ላይ ልማዱን ያላሻሻለና ያላደሰ ሕዝብ አለመኖሩን ያገኙት ነበር።

ሌላውስ ይቅርና ሕዝብ እግዚአብሔር፤ ውሉደ እግዚአብሔር የተባሉት የእስራኤል ካህናት እግዚአብሔር በሙሴና በአሮን አድሮ በሠራላቸው ሕግ የተጻፈውን ልማድ እያሻሻሉ አድሰውታል። በቀድሞ ዘመን የእስራኤል ካህናት ለእግዚአብሔር መሥዋዕት ነው እያሉ በግና ፍየል፤ ጊደርና ወይፈን፤ ርግብና ዋኔ እያረዱ ደሙን እየረጩ ስቡንና

ሞራውን እያጤሱ ይኖሩ ነበር። ዛሬ ግን በማናቸውም አገር የሚኖሩ የእስራኤል ካህናት የበግና የፍየል፤ የጊደርና የወይፈን መስዋዕት እየሠዉ ደም ይረጫሉ፤ ስብና ሞራ ያጤሳሉ ተብሎ አይወራባቸውም።

የመሐመድ ልጆች እስላሞች እንኳ ከሃይማኖት በቀር የምግባርና የልማድን ነገር ሁሉ እያሻሻሉና እያደሱ መሔዳቸው በዓለም ሁሉ ተሰምቶ በታሪኪክ ተጽፏል።

ስለዚህ የዘመነ ሐዲስ ካህናትም በሕገ ወንጌል ያልተጻፈውን በስሕተት እየገባ ልማድ ሆኖ የቆየውን አንዳንድ የምግባር ነገር ቢያሻሻሉና ቢያድሱ ያስመሰግናቸዋል እንጂ አያስነቅፋቸውም በምሳሌኤ እየሆነ በልብ ሐሳብ የተጻፈውን ይህን መጽሐፍ በቅን ልቡና ቢያነቡት ለማሻሻሉ ሥራ እንዲረዳቸው እርግጥ ነው።

እግዚአብሔር የልጁን የኢየሱስ ክርስቶስን ብርሃን ለሁላችንም ያብራልን አማኝ።

ምዕራፍ ፩

ስለ ዓወቀ ትውልድና ወደ ፓሪስ ስለ መሔዱ

በተጉለት አውራጃ የሚኖሩ አቶ እንደ ልቡ የሚባሉ ሰው ነበሩ። እርሳቸውም የወግዳዋን እመየት እንደሻሸን አግብተው ዓወቀን ወለዱ። ዓወቀም ከልጅነቱ ጀምሮ ብልህ ነበረና የአውሮጳን ወሬ ሁሉ እየሰማ ወደ አውሮጳ ሔዶ ጥበብና እውቀትን ለመማርና እንደ አውሮጳ ሕዝብ ለመሠልጠን ይመኝ ነበረ።

ነገር ግን አባትና እናቱን ስለ ፈራ ይህን ምኞቱን ለማንም አልገለጠም። ይህም አሳቡ በፍርሐት ምክንያት የማይፈጸም መሆኑን ልቡ በተረዳው ጊዜ ለአባትና ለእናቱ ሳያስታውቅ ኮብልሎ ለመሔድ ቁርጥ አሳብ አደረገ። ዋናውም ችግሩ ስለ ገንዘብ ነበረና ሙሴ ላሩስ የሚባል ፈረንሣዊ በመጣ ጊዜ ለእርሱ ሎሌነት ተቀጥሮ ወደ ጅቡቲ ወረደ።

ጅቡቲም በደረሰ ጊዜ አሳቡን ሁሉ ለሙሴ ላሩስ አጫወተው። ሙሴ ላሩስ የዓወቀን አሳብ በሰማ ጊዜ የኢትዮጵያ ወዳጅ ነበርና እጅግ ደስ አለው። የመርከቡንም የባቡሩንም ኪሣራ እኔ እከፍልልሃለሁ ብሎ ይዞት ወደ ፓሪስ ተሻገረ።

በፓሪስም ወደ ትምህርት ቤት ገብቶ ይማር ጀመረ። በዚያም ያሉት የፓሪስ ልጆች ሁሉ በመልኩና በጥቁረቱ ይስቁበት ነበረ። እሱም ግን እንደ ልቡ ወደ ትምህርቱ ነውና ውርደቱንና ችግሩን ታግሦ በትምህርት ቤቱ ሰባት ዓመት ተቀመጠ። ቋንቋም፣ የእጅ ሥራም ተማረ። አገሩንም ለመደው። እነዚያም በመልኩና በጥቁረቱ የሚስቁበት ልጆች ከመላመድ የተነሳ ሊወዱትና ሊያከብሩት ጀመሩ።

ነገር ግን ማንም ሰው ቢሆን ምንም በውጭ አገር ደስ ቢለው ልቡ ካገሩ አይለይምና ዓወቀ ወደ አገሩ ወደ ኢትዮጵያ ለመመለስ ያስብ ጀመረ።

ይህም አሳቡ እየበረታቡት ስለ ሔደ በቶሎ ተነሥቶ ወደ ኢትዮጵያ ተመለሰ።

ዓወቀ ዘወትር በአውቶሞቢልና በሠረገላ በትራይም እንደ ነት በለሰለሰ በፓሪስ መንገድ መመላለስ ለመደና አሁን ያንን የተጉለትን ዳገትና ቁልቁለት እንደ ምን ያድርገው። በበቅሎም እንዳይቀመጥ ቁልቁለት ሆነበት። በእግሩ እንዳይሔድ ያንን የፓሪኪስ ጫማ ሰክቷልና ድንጋዩ እየገጨው፤ ሱፋጩ እየቆረጠው አስቸገርው። ግን ምን ይደረጋል፤ መቸም የፓሪስ መንገድ አልተገኘም። እንዲሁ ሲወድቅ ሲነሣ በብዙ ጭንቀት ከአባቱ ቤት ደረሰ።

አቶ እንደ ልቡም ባለ ብዙ ወገን ነበሩና የጠፋው ልጃቸው ተመልሶ መጣ ተብሎ በተወራ ጊዜ ዘመድ አዝማዶ ሁሉ ከየስፍራው ተሰበሰበ።

ዓወቀም ዘመዶቹ መሰብሰባቸውን በሰማ ጊዜ ከፓሪስ ይዞት የመጣውን ማለፊያ ኮት ለበሰና ሊገናኛቸው ወጣ።

ነገር ግን ከተለያዩ ሰባት ዓመት ሆኖ ነበርና ደግሞ እንደ ፈረንጅ ኮት በመልበሱ ወንድማቸው መሆኑን አጡት። ይልቁን ደግሞ ዓወቀ እንደ ፓሪስ ሰዎች ጢሙን ሁሉ በሙሉ ላጭቶት ነበረና በጦርነት ውስጥ የተጎሳቆለ መስሏቸው ደነገጡ። እርሱም እኔ ወንድማችሁ ዓወቀ ነኝ እያለ ሁሉንም በየተራ ይስማቸው ጀመረ።

ዘመዶቹም በእርግጥ እርሱ መሆኑን ከተረዱ በኋላ ምነው ምን ሆነሃል አብደሃል፤ ወይስ በጤናህ ነውን፤ እንዴት እንደ እብድ ጥብቆ ብቻ ለብሰህ ትሔዳለህ አሉት።

ዓወቀም መለሰ፤ ዘመዶቹ ሆይ፤ እናንተ ባትለምዱት የእብደት ልብስ መሰላችሁ እንጂ ይህስ የሥልጣኔ ልብስ ነው።

ያገራችን ልብስ በትልልቅ ሰዎች ፊት ለመቆም ቢሆን ካላደረጉት አይሆንም። ለእርሻ ሥራ ቢሆን ጠቅልሎ በድምበር ላይ ካላሰቀመጡት ይህን አጣፍቶ ለማረስ አይቻልም።

ለንግድም ሥራ ቢሆን ጠቅሎ በአጋሠሥ ላይ ካልጫኑት የበረሃ ቆንጥርና ቀንተፋ ይቀደዳል። ደግሞ መጫኛ ለመሳብ፤ ጭነት ለማደላደል ይህን ለመሰለው ሥራ ሁሉ የማይመች ነው። በጦርነትም ጊዜ ቢሆን ይህን ሽማ አጣፍቶ ለመዋጋት እጅግ ያስቸግራል። ያገራችን ልብስ ጥቅምነቱ ለሌሊትና ለጧት ብርድ ብቻ ነው።

ደግሞ ቀለም ያልገባ በነጭነቱ የቆየ ስለ መሆኑ በአራት ቀን፤ በአምስት ቀን ካላጠቡት እድፍ ይይዛል። ያደፈ ልብስም መልበስ ለሚያየው ሰው ሁሉ ያስጠይፋል። የኮት ልብስ ግን ለማናቸውም ሥራ ሁሉ የተመቸ ነው። በኮትና ባንገት፤ በደረት ጌጥ ቢያኔጡበት ያሳምራል። በብሩሽ ቢጠርጉት እድፋ ይለቃል። ልብስ ማለት ይህ ነው። ደግሞ የልብስና የምግብ ነገር ባለቤቱ እንደ ወደደ ቢያደርግ አይከለከልምና ለኔ ይህ የለበሰሁት መልካም ነው። ለእናንተም የለበሳችሁት መልካም ነው እንጂ የሚያነቃቅፍ ነገር የለበትም። አውሮጳችም ቀድሞ እንደኛ ሀገር የመሰለ ልብስ ይለብሱ ነበረ። ሕንድም፤ ቻይናም፤ ጃፓንም፤ ምስርም፤ ልዩ ልዩ ልሱብ ነበራቸው። ነገር ግን አሁን የሚበዙት የአውሮጳን ልብስ መርጠው ኮት ይለብሳሉ። ስለዚህ እኔም ይህን ልብስ ወድጄዋለሁና መርቁልኝ አላቸው።

ዘመዶቹም ይህን በሰሙ ጊዜ ወንድማችን በእርግጥ አብድአልና አሥረን ወደ ጠበል እንውሰደድው ብለው መከሩበት። አቶ እንደ ልቡም ሰባት ዓመት ሙሉ ዓይኑን ሳያዩት የኖሩትን ልጃቸውን ዘመዶቻቸውን ደስ ለማሰኘት ሲሉ አሥረው ወደ ጠበል ሰደዱት።

ዓወቀ እውቀቱ በትምህርት የጸና ስለ ሆነ በዘመዶቹ ማስፈራራት የለበሰውን ኮት ለመለወጥ አልወደደምና አንድ ወር ሙሉ ከታሠረ በኋላ

ዘመዶቹ አሳቡ የማይለወጥ ብርቱ መሆኑን አይተው ስንት ወር ታሥሮ ይቀመጣል ይፈታና እንደ ፈቃዱ ይሁን ብለው ፈቱት።

ዓወቀም በተማረው ትምሕርት ለመግሥቴ አገልግላለሁ፣ ሰውነቴን ደስ አሰኛለሁ እያለ ሲያሰብ ገና በመጀመሪያ እንደዚህ ያለ ሁከት ስለ አገኘው እጅግ አዘነ። ከፓሪስም ወደ ሀገሩ ለመመለስ ያሰበበትን ቀን ይረግም ጀመረ። ቢቻለውም ወደ ፓሪስ ለመመለስ ይመኝ ጀመረ።

ምዕራፍ ፪

ስለ አቶ እንደ ልቡ መታመምና መሞት

ዓወቀም ይህን በመሰለ አሳብ ተጨንቆ ሳለ አባቱ አቶ እንደ ልቡ በድንገት ታመሙና ተኙ። በሁለተኛውም ቀን ፈረሱን ጭኖ ሀኪም ለመፈለግ ወደ አዲስ አበባ ጋለበ። አዲስ አበባም በደረሰ ጊዜ ከሀኪሙ ጋራ ተነጋግሮ ሀኪሙን ይዞ ወደ ተጉለት ተመለሰ። ዘመዶቹም አቶ እንደ ልቡን ለመጠየቅ ተሰብስበው መጥተው ነበረና ዓወቀ ሀኪሙን ይዞ ሲመጣ ባዩ ጊዜ እጅግ ተቆጡና ዓይናቸውን ወደ አቶ ዓወቀ አፍጥጠው መቸስ አንተ የማታመጣው ነገር አለን። ደግሞስ የፈረንጅ መድኃኒት አጠጥተህ አጎታችንን ለመግደል አስበሃልን፤ ከዚህ ይልቅ ወደ ደብተራ ገብረ ጻድቅ ዘንድ ሔደህ መጽሐፍ አታስገልጥላቸውምን። የመንዙ ደብተራ ወልደ ሐና መጽሐፍ እየገለጡ መድኃኒቱን በቀንድ ቢላዎ እየቆረጡ እንመየት ወላንሳን፤ እንየሻቃ በድሉን አድነዋቸው የለምን። የሀገራችን መድኃኒት ሳለ ሀኪም የሚሉ ለምን አመጣህብን። አሁንም ለአባትህ አዝነህ እንደ ሆነ ደብረ ብርሃን ወይም ወደ አንኮበር ውጣና መጽሐፍ አስገልጥላቸው። የሀኪም መድኃኒት ግን ምንም ቢሆን አናቀምሳቸውም አሉት።

ዓወቀም ይህን ህኩሉ በሰማ ግዚኤ እጅግ አዘነ። አሳቡና አሳባቸውም ባለመጋጠሙ እጅግ ተበሳጩ። ወደ ፓሪስም ለመመለስ ቁርጥ አሳብ ካደረገ በኋላ አባቱ በእግዚአብሔር ዳኛ፤ ባልጋ ቁራኛ ተይዘው ሳሉ ትቶ ለመሔድ ኃፍረት ሆነበት። ለሀኪሙ ግን ከአዲስ አበባ እስከ ተጉለት የደከመበትን የኪሣራውን ከፍሎ መለሰው።

አቶ እንደ ልቡም በሽታቸው እየጠነከረ ይሔድ ጀመረ። ከዚህም በኋላ ያቶ እንደ ልቡ ዘመድ አዝማድ ተሰብስበው ያጉታችን በሽታቸው እየጠነከረ ይሔድ ጀመረ። አሁንም ሁለቱ ሴቶች ልጆቻቸው ቤጌምድር ናቸውና ለመቃብር እንኳ ቢደርሱ መላክተኛ እንላክ ብለው መከሩ።

ዓወቀም እንደዚህ ሲማከሩ በሰማ ጊዜ ለዚህስ አታስቡ፤ እኔ እልካለሁ ብሎ አሽከሩን ጠርቶ በቶሎ ዳለቻውን ፈረስ ጫነና ወደ አንኮበር ወጣ። አንኮበርም ስትደርስ ወደ ስልክ ቤት ሔደህ የአባታችንን መታመም ለእኅቶቼ በስልክ ንገር አለው። አሽከሩም እንደ ታዘዘ በቶሎ አሎ፤ ጐንደር አሉ ብሎ ጠራ። አልከኛውም በቀረበ ጊዜ ለከንቲባ እንግዳዬ ሚስትና ላለቃ ሣህሉ ሚስት አባታችሁ አቶ እንደ ልቡ በጠና ታመዋልና በነፍሳቸው ድረሱ ብለህ ንገር ብሎ ወደ ተጉለት ተመለሰ። ስልከኛውም ሔዶ በነገራቸው ጊዜ ተልኮ የመጣው ማነው? ብለው ጠየቁት።

እርሱም በስልክ ነው እንጂ መላክተኛስ አልመጣም ብሎ መለሰላቸው።

ስልክ ማለት ምንድነው? አሉት።

በነሐስ ሸቦ ላይ ቃሉ ሁሉ ይመላለሳል። ያንዱን ወር ጐዳና ባንድ አፍታ ይደርሳል። ከፈረንጅ አገር የመጣ ብልሃት ነው አላቸው።

ወይ መሰንበት ሆይ፤ ከቶ እያደረ ምን ይመጣ ይሆን። የሰው ቃል በሸቦ ላይ ይሔዳል የሚባል ጉድ አለ ዛሬ ሰምተን አናውቅም ብለው ዝም አሉ። ወደ ማታም ባሎቻቸውም ይህን በሰሙ ጊዜ አዎን የዚህን የስልክ

ነገር እኛም ሰምተናል። ነገር ግን ቃሉን የሚያመለክት ሰይጣን ነው አሉ። ስለዚህ የስልክ ወሬ ምንም ቢሆን አይታመንም። ሰይጣኑ ያልሞተውን ሰው ሞተ፤ ያልታመመውን ሰው ታመመ፤ እያለ ይናገራልና አይዟችሁ አትደንግጡ አሏቸው። ከዚህ በኋላ እንደ ገና ልባቸውን አጽናንተው ዝም ብለው ተቀመጡ። አቶ እንደ ልቡ ግን በሽታቸው እየጠነከረ፤ ሰውነታቸው እየመነመነ ይሔድ ጀመረ።

በቤንምድር ላሉት ልጆቻቸው በስልክ ተልኮ ነበረና ሠላሳ ቀን ሙሉ ምንም ምላሽ ስላልመጣ ዘመድ አዝማዱ እንደ ገና ተሰብስበው ያቶ እንደ ልቡ ሴት ልጆች በቶሎ እንዲመጡ ተልኳል ተብሎ ነበረ። ነገር ግን እስከ ዛሬ ድረስ መላክተኛው እንኳ አልተመለሰም። አሁንም ሳይደርሱ መቅረታቸው ነው። እንደምን እናድርግ ይሆን እያሉ ሲጨነቁ ዓወቀ በሰማ ጊዜ ምናልባት የስልኩ ቃል ባይደርስላቸው ይሆናል ብሎ መለሰ።

በዚያ ጊዜ ሁሉም ዓይናቸውን ወደ እርሱ አፍጥጠው ስልክ ማለት ምንድን ነው አሉት። ስልክማ ስልክ ነው። ያባታችንን መታመም ለእኅቶቼ ንገር ብዬ አሸከሬን ወደ አንኮበር መላኬ በስልክ እንዲነግራቸው ነው እንጂ በእግረኛማ ቤንምድር ደርሶ እስቲመለስ አንድ ወር ያስፈልገው የለምን ብሎ ነገሩን ገለጠላቸው።

በዚያ ጊዜ ወንዶቹም ሴቶቹም እየተነሡ እጃቸውን ማጨብጨብ፤ ከንፈራቸውን መንከስ ሆነ። ፓሪስ ደርሶ የተመለሰ ሁሉ ራሱ እየዞረ መበላሸቱን ስናውቅ አንተን አምነን መላክተኛ ስናልክ መቅረታችን እብዶቼ እኛ ነን አሉት። ነገር ግን በትምሕርት ቤት ያደገ ሰው ጊዜ ሲመቸው ምንም ቢሆን የፖለቲካ ነገር መናገሩ አይቀርምና እብዶቼ እኛ ነን ማለታቸውን ሰምቶ ይህ እርግጥ ነው ከናንተ የበለጠ ዕብድ የለም ብሎ ሳቀባቸው። ወደ ቤትም በገቡ ጊዜ አቶ እንደ ልቡ ደክመው ኑረው ለኑዛዜ ቄስ ጥሩልኝ አሉ። ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ የነፍስ አባታቸው መምሬ ሰባጋዲስን በቶሎ አስጠራላቸው። አቶ እንደ ልቡም ኑዛዜያቸውን ጀመሩ። የተጉለቱን መሬቴን ሚስቴ እንደሻሽ ትጦርበትና በኋላ ለልጄ ለዓወቀ

ይሁን። የመንዘን ርስቴን ቤንምድር ላሉት ለሁለት ሴት ልጆቼ ሰጥቻለሁ። የደብረ ብርሃኑም መሬት ለዓወቀ የጦር ማቋሚያ ይሁነው። ለነፍስ አባቴ ቁርባቴን፤ የጎሽ ዋንጫዬን፤ የታመምሁበትን ልብሴን ሰጥቻለሁ ብለው ኑዛዜያቸውን ጨረሱ።

ኑዛዜያቸውንም ከጨረሱ በኋላ ሁለት ሰዓት ያህል ቆይተው አረፉ። ወዲያው በተጉለት ዙሪያ የሚኖሩት ዘመድ አዝማዳቸው ሁሉ እየተጠሩ መጡ። ሴቶቹ ፊታቸውን እየነጩ፤ ቀሚሳቸውን እየቀደዱ፤ ደረታቸውን እየመቱ ያለቅሱ ጀመሩ።

ደግሞ በተጉለት አውራጃ ያሉት ካህናት ሁሉ ጥናችሁን እያያዛችሁ ኑ ተብለው ነበርና ፲፮ ጥና መጣ። ደብረ ብርሃኖችም መጥተው ነበረ። ከዚህም በኋላ ቄሱ፣ ዲያቆኑ፣ ሳታት፣ ቋሚው ባንድ እውጉን ሆኖ እግዚአታውን፣ ሃሌታውን፣ ግንዘቱን፣ ነአኩቸውን ያደርስ ጀመረ። ደብተራ ደብተራውም ባንድ ወገን ሆኖ ዳዊቱን፣ መሥዋዕቱን ያደርስ ነበረ።

አቶ ዓወቀ ግን ወደ እልፍኙ ገባና ዘወትር ልብሱን አወለቀና ጥሩ ጥሩ ኮትና ሱሪ ለበሰና፤ በግራ ክንዱ ላይ ትንሽ የጥቁር አጥላስ ቅዳጅ በመርፌ ሰፋና ዓይኑን በመሐርም ጠረግ ጠረግ እያደረገ በአባቴ ሬሳ አጠገብ ቆመ። በዚያ ጊዜ ቀሳውስቱም ግንዘት መድገማቸውን ትተው፤ ደብተሮችም መዋሥዕት መምራታቸውን ትተው፤ ዘመድ አዝማዱም ልቅሷቸውን ትተው ዓወቀን ያዩ ጀመረ።

ከመካከላቸውም አንዱ ዘመዱ ወደ ዓወቀ ቀረበና ምነው ወንድሜ አቶ እንደ ልቡን ያህል አባት ሲሞት ፊትህን ነጭተህ፤ ዝተህ ታጥቀህ ታረግድ ነበረ። ይህ እንኳ ቢቀር የዘወትር ልብስህን ለብሰህ አባቴ፤ አባቴ፤ እያልህ ማልቀስ ነበረ እንጂ የክት ልብስህን ለብሰህ በአባትህ ሬሣ አጠገብ እንደ ጅብራ ትገተራለህ። ይህንን በማድረግህ ለየሰው ሁሉኡ መሳቂያ ከመሆን በቀር ሌላ ምንም ትርፍ አለህ። ለካ የፈረንጅ ሀገር ትምሕርት እንደዚህ ያሞቃልላልን እያለ ይቆጣው ጀመረ።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ እንዲህ ብሎ መለሰ። ከእንግዲህ ወዲህ እኔ ወደ አባቴ እሔዳለሁ እንጂ አባቴ ወደ እኔ አይመለሱም። ወደ እኔ የሚመለሱ ቢሆን እንኳ ፊቴን መንጨት፤ እንኳን ዝተት መታጠቅ ሌላም ከዚህ የበለጠ ነገር ባደረግሁ ነበረ። ደግሞስ አባቴ ወደ ጌታቸው ወደ ክርስቶስ፤ ወደ ዘላለም ሀገራቸው ወደ ሰማይ ቢሔዱ ደስ ያስኛል እንጂ ምን ያሳዝናል። አባቴ በሰማይ ላይ ከአብርሃምና ከይስሐቅ ከያዕቆብም ጋራ ተቀምጠዋል። በዚያ ከቅዱሳን መላእክት ጋራ በጌታቸው ፊት ይመላለሳሉ። ስሙን ይቀድሳሉ። በዚያ ጻድቃን ሰማዕታትን ያያሉ። አባቴ ይህን ሁሉ የደሰታ ዓለም ሲያገኙ ጊዜ ምን ያሳዝነኛል። እኔስ ክርስቶስ እንደ ሞተና እንደ ተነሣ አምናለሁና ይህም መዋቲ ሥጋቸው በኋለኛው ቀን እንዲነሳ፤ እኛም ሁላችንም በሰማይ እንድንገናኝ አልጠራጠርም። ስለዚህ ለጊዜው ስለ ተለዩኝ ብቻ አዝናለሁ እንጂ ትንሣኤ ሙታንን እንደማያምኑ እንደ አረማውያን የቀቢፀ ተስፋ ኃዘን አላዝንም አለው።

እንደዚሁ ካህናቱ ሁሉ እኩሉ ሲፈቱ እኩሉ ሲስቁ ፍታቱ አለቀና አቶ እንደ ልቡ ተቀበሩ። ዓወቀም የጉዞውን ሰባት አሞሌ አምጥቶ ለካህናቱ ሰጠ።

ምዕራፍ ፫

ስለ አቶ እንደ ልቡ ተዝካር

አቶ እንደ ልቡ በሞቱ በሦስተኛው ቀን መምሬ ሰባጋዲስ ወደ ዓወቀ ዘንድ መጥተው ልጄ ሆይ፤ በተጉለት ወረዳ አቶ እንደ ልቡን የመሰለ ጌታና ሽማግሌ የለም። አሁንም በየዘመዳቸውና በየወዳጃቸው እርዳኝ እያልህ እያለክህ ገባሮቹንም እያዘዘህ ያርባቸው ድግስ እንዲጀመር ይሁን አሉት።

ዓወቀም እንደዚህ ብሎ መለሰ። አባቴ ሆይ፤ እባክዎ በዚህ ነገር አያስቸግሩኝ። ላባቴ ተዝካር ጌዞ ውቀጡልኝ፤ ብቅል አብቅሉልኝ፤ ጋን ተሸከሙልኝ፤ እንጨት ሰበሩልኝ፤ ጠላ ጥመቁልኝ፤ ጠጅ ጣሉልኝ፤ አረቄ አውጡልኝ፤ እንጀራ ጋግሩልኝ፤ ወጥ ስሩልኝ፤ እያልሁ ዘመድ አዝማዴን አላስቸግርም። በዚህ ላይ ደግሞ እገሌ ረዳኝ፤ እገሌ አልረዳኝም በማለት ከወዳጅና ከዘመድ ጋር መቀያየም ይመጣል። ገባርቹንም እንዳላዛቸው ዛሬ ወራቱ ሰኔ ስለ ሆነ ዋና የዘር ወራት ነውና መሬታቸው ሳይታረስ የከረመ እንደ ሆነ በሚመጣው ዓመት በረኃብ ያልቃሉ። ወደ እግዚአብሔርም ቢያዝኑ ያስፈርዱብኛል። ነገር ግን ከራሴም ከአባቴም ገንዘብ ያገኘሁትን ያህል ለቤተ ክርስቲያንም፤ ለካህናትም፤ ለነዳያኑም ምጽዋት እሰጣለሁ አላቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ይህም በሰሙ ጊዜ እጅግ ተቆጡ። መቸም መቸ ቢሆን እንደዚህ ያለ ሥራ ተሠርቶ አያውቅም። በአቶ እንደ ልቡ ተዝካር ካህናቱ ካልተሳከሩበትና በዋንጫ ካልተማቱበት ምን ተዝካር ወጣ ይባላል። እናንተ የኋላ ልጆች ወደ ፓሪስ መሻገር ከጀመራችሁ ወዲህ የምታመጡት ፈሊጥ ሁሉ ለእኛ አይገባንም። አሁንም ቢያንስ ፴ ጋን ጠላ፤ ፮ ጋን ጠጅ ፳ ጠርሙስ ያህል አረቄ ሳትደግስ የቀረህ እንደ ሆነ እገዝትሃለሁ አሉት።

ዓወቀም በዚህ ነገር እጅግ ስለ አዘነ እባክዎ አባቴ አያስቸግሩኝ። ሰውን አለልክ አጠጥቶ ማስከር የማይገባ መሆኑን አያውቁትምን። ደግሞስ ስካር ትልቅ ኃጢአት መሆኑን፤ የሚሰከርም ሰው ሁሉ ካህን እንዳሆን በመጽሐፍ መከልከሉን አልሰሙምን። በአለፈው ዘመን ሁሉ በአዲስ አበባ ካህናቱ ከተዝካር ቤት ሲመለሱ እየሰከሩ በመንገድ ላይ እየወደቁ የውጭ አገር ሰዎች ፎቶ ግራፍ እያነሡ ወደ ሀገራቸው እየሰደዱ መሳቂያ እንዳደረጓቸው አልሰሙምን። በልክ በልተው በልክ ጠጥተው እንዳይወጡ ምንም ቢሆን የማይቻል ነገር ነው። እንዲያውም አንዱን ሰው ባንዳንድ ዋንጫ መጠጥ ስክሮ ይገኛል። ስለዚህ አዕይንተ እግዚአብሔር የተባሉትን ካህናት በጠጅና

በአረቄ አስከሬ መሣቂያ ለማድረግ አሳብና ምኞት የለኝም። ደግሞም ተዝካር ደግሶ ሰውን ማስከር የሞተውን ሰው ነፍሱን ያጸድቀው እንደ ሆነ አሰዱልኝና ልደግሰ። ገንዘብ መስጠት ግን እንዲያጸድቅ ለማስረድታ ምጽዋተ አበድር እመሥዋዕት ተብሏል አላቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ካህናቱ፣ ነዳያኑ እስኪሰክሩ ቢጠጡ ተዝካር ከወጣ አይወር እንደዚህ ነው ያሰኛል እንጂ ምን ያስገጡዳል። ደግሞም እኔ ይህን ጭቅጭቅ አላውቅምና አንኮበር ወጥተህ ከሚካኤልና ከጊዮርጊስ፣ ከማርያንና፣ ከመድኃኔ ዓለም አለቆች ጠይቅ አሉት። እንደዚህም ሲጨቃጨቁ ከቆዩ በኋላ በመጨረሻው እኔ ምንም ቢሆን ጠጅና አረቄ አጠጥቼ ካህናተ እግዚአብሔርን ለማስከር አልደግስም። ነገር ግን እንደ እቻለኝ ገንዘብ አውጥቼ ለአባቴ ተዝካር እመጸውታለሁ ቁርጥ ነገር ነገራቸው።

ከዚህም በኋላ በየገጠሩ ሁሉ ሀያ ሀያ ብር እየላከ ያባቱን ሰዓተ ሌሊት እስጀመረ። እነዚያም በቤጌምድር የሚኖሩ ያቶ እንደ ልቡ ሴት ልጆች ያባታቸውን ሞት እዚያው ተረዱና ለአርባቸው መጡ። መጥተውም ከወንድማቸው ጋራ ተላቅሰው ሲጨርሱ መምሬ ሰባጋዲስ ቀርበው ወንድማችሁ ለአቶ እንደ ልቡ አርባ ለካህናትና ለነዳያን ገንዘብ እሰጣለሁ እንጂ ድግስ አልደግስም ብሎ ተቀምጧል። የናንተሳ አሳብ እንደ ምን ነው? ብለው ጠየቁ። ዓወቀም የሙብልና የመጠጥ ድግስ አልደግስም ያለበትን ምክንያት ሁሉ ለእኅቶቼ ገልጦ ነገራቸው። እኅቶቼ ግን አሳቡን አልተቀበሉትምና በመካከላቸው ትልቅ ሁከት ተነሳ። በማግሥቱም ወደ ዳኛ ሔደው ወንድማችን ያባታችንን ተዝካር በገንዘብ እንጂ በድግስ አላወጣም ብሎ አርባቸው ሊያልፍ ነው።

ነገር ግን አልደግስም ካለ ያባታችንን ገንዘብ ያካፍለንና እኛ በሰማንያቸው እንደግሳለን አሉ። ዳኛውም ዓወቀን አስጠርቶ እኅቶችህ ያባታችንን ገንዘብ ያካፍለን ይሉሃል አለው። ዓወቀም እኔ የኑዛዜውን ነገር መቸ ሰማሁትና አካፍላቸዋለሁ። ወይ ለነርሱ ብቻ ተናዘውላቸው ይሆናል፤

ወይም ደግሞ ለኔ ብቻ ተናዘውልኝ ይሆናል፤ ወይም ደግሞ ለእናታችን ብቻ ተናዘውላቸው ይሆናል፤ ብሎ መለሰ።

ከዚህ በኋላ ሁለቱም ሴቶች ልጆች ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ሔደው መምሬ ሆይ፤ ወንድማችንን ያባታችንን ገንዘብ አካፍለንና ለሰማንያቸው ተዝካር እንድንደግስ ብንለው የኑዛዜውን ቃል አልሰማሁትም ብሎ በእርስዎ አመካኝቶ እምቢ አለ። አሁንም የኑዛዜውን ቃል አሳዩንና ወደ ፊት ድግሱን እንድንደግስ አሏቸው። መምሬ ሰባጋዲስም በነገሩ ተናደዋልና ለእናንተ ምን ኑዛዜ አላችሁ፤ ያላቸውን ገንዘብና ማለፊያ ማለፊያውን ርስት የተናዘዙት ለሚስታቸውና ለዓወቀ ነው። ለናንተ ግን የተናዘዙላችሁ ያንን የመንዙን ቆዳ መሬት ነው ብለው ነገሩዋቸው።

ሴቶቹም ልጆች ይህን በሰሙ ጊዜ አባታችን ምንም ቢሆን እንደዚህ ያለ ኑዛዜ አይናዘዙም። አልበደልናቸው፤ አላስቀምናቸው። እርሳቸው በፈቃዳቸው ለሩቅ ሀገር ለጎንደር ሰዎች ድረውን እንኖራለን። ምን ባጠፋን እንዴህ ያለ ኑዛዜ ይናዘዙብናል። ነገር ግን ይኸው ወንድማችን ፈረንጅ ዕፀ መሰውር በራሳቸው ላይ አዙሮባቸው ይሆናል እያሉ እየተናደዱ ሰንበተው በሰማንያቸው ተዝካር መደገሳቸው ይቅርና እስከ አርባቸውም ሳይቆዩ እየተቆጡ ወደ ቤጌምድር ሔዱ።

ዓወቀም ያባቱ አርባ በደረሰ ጊዜ ስለ ተዝካሩ ፈንታ አሥር አሥር ብር እሰጣለሁና ፍቱልኝ እያለ ለየገጠሩ ይልክ ጀመረ። ካህናቱም በፀሐይ ሙቀት ተጉለት ድረስ ከመውረድና ተዝካር ከሙብላት አሥሩ ብር ይሻለናል እያሉ እያመሰገኑ ተቀበሉ። ለአጥቢያው ካህናት ግን ሀያ ሀያ ብር ደረሳቸው። በዚሁም እኩሉ ኩታ እየገዙ ለበሰቡት። እኩሉም ለሚስቶቻቸው ቀሚስ ገዙበት። እኩሉም ለልጆቻቸው ጥብቆ ገዙበት።

ካህናቱም ይህን ባገኙ ጊዜ የጠጅና የጠላን ተዝካር ነገር ቢያስቡት ትርፉ ስካርና ከባልንጀራ ጋራ መጣላት ይልቁንም በሽታ ሆኖ አገኙት። የገንዘብ ተዝካር ግን ስካርና በሽታ የሌለበት ልብስ ቢገዙበት፤ ሥጋ

ቢገዙበት፤ ቅቤ ቢገዙበት ሌላውንም ይህን የመሰለውን ሁሉ ቢገዙበት ንብረት ችግር ያድናል።

ደግሞ የተዘካሩን ገንዘብ እያጠርቀሙ በመንፈቅ ባመት ቢካፈሉት ብዙ ብር ይሆናል። የጠጅና የጠላ ተዘካር ግን ከምሳና ከእራት አያድንም። እንደምን ማለት ተዘካር እበላለሁ ብሎ ምሳውን ሳይበላ ከቤቱ የሚነሣ የለም። ማታም ተዘካር በልቻለሁና ብሎ ራቱን ሳይበላ የሚያድር የለም። የገንዘብ ተዘካር ግን ለተዘካር አውጭውም ብዙ ድካም የሌለበት ቀላል ሥራ ነው። ለካህነቱም ብዙ ጥቅም ያለበት ነው።

ስለዚህ ጌታም እንደ ጌትነቱ፤ ድኃም እንደ ድኅነቱ የሚቻለውን ያህል ገንዘብ እየሰጠ እንዲያስፈታ ደንብ ቢደረግ እጅግ መልካም በሆነ ነበረ እያሉ እርስ በርሳቸው መነጋገር ጀመሩ።

ምዕራፍ ፬

ስለ ተዘካር የተደረገ ጉባዔ

ይህም ዓወቀ ስለ አባቱ ተዘካር ያሰበው አሳብና የሠራው ሥራ ከመምሬ ሰባጋዲስም ጋራ የተነጋገረው ነገር ሁሉ በሸዋም፣ በጎጃምም፣ በጎንደር፣ በትግሬም፣ በወሎም፣ በዳር ሀገርም ተሰማ። ስለዚህም ነገር ሊቃውንቱ ሁሉ እኩሉ የዓወቀ አሳብ መልካም ነው እያሉ እኩሉም እስከ ዛሬ የቆየው አሳብ መልካም ነው እያሉ እኩሉም እስከ ዛሬ የቆየው ልማዳችንን ለመተው እንደምን ይችላል እያሉ በሚገናኙበት ስፍራ ሁሉ ክርክር ያነሡ ጀመሩ።

ይህም ነገር ካንዱ ወዳንዱ ሲተላለፍ በዘመኑ ወደ ነበሩት እጨጌ ጀሮ ደረሰ። እጨጌም ይህን ነገር በሰሙ ጊዜ ይህማ ትልቅ ነገር አይደለምን። አሁንም ሊቃውንቱ ይሰበሰቡና ነገሩን በጉባዔ እንጨርሳለን ብለው

ሊቃውንቱ ሁሉ እንዲሰበሰቡ አዘዙ። ሊቃውንቱም በዚሁ በጉባዔው ነገር እጅግ ደስ አላቸው። ይልቁንም ካህናት በተዘካር ቤት በብዙ እየጠጡ በየመንገዱ ላይ እየወደቁ የውጭ ሀገር ሰዎች ለመሳቂያ ፎቶ ግራፍ እያነሱ ወደ ሀገራቸው መስደዳቸው በተሰማ ጊዜ ሊቃውንቱ ሁሉ በዚህ በትንሽ ነገር የካህናት ስም በመጥፋቱ እጅግ አዘኑ። አርቶዶክሳዊት ሃይማኖታችንን የሚነቅፍ ጠላት ሲመጣብን በቅዱስ ማርቆስ ኃይል ፊት ለፊት ቀርቦን እንከራከራለን። በተዘካር ቤት ስለ መስከር ግን ምንም የለንምና ጉባዔው በቶሎ ይሁንልን እያሉ ወደ እጨጌው ላኩ። እጨጌም ይህ ጉባዔ በሰኔ ፰ ቀን በእንጦሮ ራጉኤል (በእንተ ይእቲ ደብረ ኃይል) እንዲሆን አዘዙ።

የቀጠሮውም ቀን በደረሰ ጊዜ ሊቃውንቱ ሁሉ ተሰበሰቡ። ከእነዚህም የዋነኞቹ ስም ከዚህ ቀጥሎ ያለው ነ። መልአከ ገነት እንግዳ፣ መልአከ ብርሃን ኃይሉ፣ መልአከ ፀሐይ ክንፉ፣ መልአከ ሰላም ምህርካ፣ መልአከ ኃይል ተስፋዬ፣ በትረያርክ ጎሹ፣ ቄስ አጼ ገብረ ሚካኤል፣ አቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም፣ ከነዚህምም ጋራ በየአድባራቱ የብሉይና የሐዲስ መጻሕፍት የሚያስተምሩ ብዙ መምሕራት ነበሩ።

እነዚህም ሁሉ ቀን ቀን በጉባዔው ባንድነት እየዋሉ ማታ ማታ በየሰፈራቸው ይሔዱ ነበረ። እጨጌውም ለነዚህ ሁሉ ሊቃውንቶች በየሰፈራቸው ድርጎ ይልኩላቸው ነበሩ። በሰኔ ፰ ቀን ይህን ነገር ለመጨረስ ጉባዔው በተጀመረ ጊዜ መልአከ ኃይል ተስፋዬ እንደ አፈ ጉባዔ ሆነው የሆነበትን ነገር ለመናገር ጀመሩ።

አባቶቼና ወንድሞቼ ሆይ፤ አንደኛ እንደ ኢትዮጵያ ካህናት የታደለ የለም። እነሆ በአሪት እንደ ተጻፈ በብሉይ ዘመን የአሮን ልጆች ካህናት ከወንድሞቻቸው ጋር ርስት እንዳይካፍሉ ተከልክለው ነበሩ። ነገር ግን ሕዝቡ አሥራትና በኩራት እየሰጡባቸው ለቤተ እግዚአብሔርም የሚገባውን መባና ስለት እየተካፈሉ መሥዋዕቱንም እየበሉ ይኖሩ ነበሩ።

ይህም ልማድ በዘመነ ብሉይ ክላርን ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ ከባሕር ማዶ ባሉት ካህናት ሁሉ ጸንቶ ይኖራል። ከባሕርም ማዶ ያሉ መንግሥቶች ሁሉ የተቻላቸውን ያህል ለቤተ ክርስቲያን ምጽዋት ይሰጣሉ እንጂ ለካህናት ርስት ጉልት አይሰጡም።

ነገር ግን አንዳንድ ክርስቲያኖች ልጅ የሌላቸው እንደ ሆነ ርስትና ጉልታቸውን በኩዛዜ ለቤተ ክርስቲያን እያወረሱ ይሞታሉ።

ቤተ ክርስቲያንም ከምእመናን የወረሰቸው ርስትና ጉልት የሚገኘውን የምድሩን ፍሬ ለካህናት ቀለብና ልብስ፤ ለድኅኖች ልጆች ማስተማሪያ፤ ለድኅኖች ሽማግሌቶች መጠሪያ፤ ታደርገዋለች እንጂ ለእያንዳንዱ ካህን ርስት ጉልት አድርጋ አትሰጥም። ስለ ግብሩም ትልቁ ቆስጠንጢኖስ ብቻ ለቤተ ክርስቲያን የተሰጠ መሬት ግብሩ ለቤተ ክርስቲያን ይሁን ብሎ መርቆላት ነበረ እንጂ ከርሱ በኋላ የተነሡት ነገሥታት በግድ ግብር ይቀበሏቸዋል። እነሆ አባቶቻችን ግብጻውያን በገንዘባቸው በገዙትና ምእመናን ባወረሱባቸው በገዳመ አስቆጥጽ፣ በገዳመ ጳኩሚስ፣ በገዳመ ጳውሊ፣ ይህንም በመሰለው በገዳም ርስትና ጉልት እስካሁን ለመንግሥት ግብር እየገቡ ይኖራሉ።

አሁን ግን በመጀመሪያ እንደ ተናገርሁት ቃል በዚህ ዓለም እንደኛ እንደ ኢትዮጵያ ካህናት የታደለ የለም ያልሁበትን ነገር ገልጬ እነግራችኋለሁ።

በዓለም ላይ በየመንግሥቱ የሚኖሩ ካህናት ሁሉ ርስት ጉልት ስለ ሌላቸው ሥራቸውም ማስተማር ብቻ ስለ ሆነ ከምእመናን በሚያገኙት በምጽዋት ገንዘብ ብቻ በችግር ይኖራሉ።

እኛ ግን በብዙ ከመታደላችን የተነሣ እግዚአብሔር በቸርነቱ የኢትዮጵያን ነገሥታት ሁሉ የሞቱትን ነፍሳቸውን ይማር፤ ያሉትንም መንግሥታቸውን ጽኑ ሰላም ያድርግላቸውና የኢትዮጵያን ምድር ከሦስት ከፍለው አንዱን እጅ ለነጋሽ፤ ሁለተኛውን እጅ ለአንጋሽ፤ ሦስተኛውን እጅ

ለቀዳሽ እያሉ የመንግሥቱንም ግብር እየፋቁ ለእኛ ለካህናቱ ለእያንዳንዳችን ርስት እያደረጉ ሰጡት። እነሆ ባለ ርስቱ ካህን ሲሞት ርስቱን ለወንድ ልጁና ለሴት ልጁ ወይም ለዘመዶቹ አውርሶ ይሞታል እንጂ በተ ክርስቲያን እንደ ፈቀዳት ለማድረግ አትችልም።

መሳፍንቱና መኳንንቱ እንኳ የእኛን የካህናቱን ኑሮ ወደው ርስትና ጉልታቸውን የቅስና፣ የዲቁና፣ የግብዝና፣ የደብተርነት፣ እያሉ በቤተ ክርስቲያን መዝገበ ያስጠፋሉ። ነገር ግን ስሙን ብቻ የቤተ ክርስቲያን ብለው ያስጥፉታል እንጂ ቤተ ክርስቲያን ከዚያ የምታገኘው ጥቅም እንጅ ጥቂት ነው። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ትምህርት ቤት አቁማ አድኖችን ልጆች ለማስተማር የሚጦር ልጅ የሌላቸው ሽማግሎች ለመጦር አትችልም።

ለቤተ ክርስቲያንም የተባለውን ርስትና ጉልት መኳንንትና እኛ ካህናቱ ተካፍለን ከያዘን በኋላ ደግሞ ለቤተ ክርስቲያን ተብሎ ከምእመናን የሚመጣውን ምጽዋት እኛው ካህናትቱ እንካፈለዋለን። ስለዚህ ቤተ ክርስቲያን ለድኖቿ ምንም ትርፍ አታገኝም።

በዚህም ላይ ደግሞ ሰው ሲሞት ለተዝካሩ ጠጅና ጠላ አረቁ ደግሱ እያልን ስካር እንደ ዝሙት ኃጢአት መሆኑን እያወቅን አለልክ እየጠጣን በየመንገዱ እየወደቅን አላፊ አግዳሚው መሳለቂያ አድርጎን ቀረ።

እንግዲህ እኛ በተዝካር ቤት ጠጥተን ከሰከርን አትሰከሩ ብለን ለማስተማር እንደምን እንችላለን።

አሁንም ተዝካር ማለት የሞተውን ሰው ከኩነኔ ለማዳን ነው እንጂ ካህናትን ለማስከር አይደለምና ከእንግዲህ ወዲህ ተዝካር ሁሉ በገንዘብ ስጦታ ቢሆን ካህናትም ወደ ተዝካር ቤት ባይሔዱ ይሻላል። ካህናቱም የተዝካሩን ገንዘብ እየተቀበሉና እያጠራቀሙ ከተካፈሉ በኋላ ጠጅም ሥጋም ቢፈልጉ የወደዱትን እየገዙ በየቤታቸው ከሚስቶቻቸውና

ከልጆቻቸው ጋራ ይጠቀሙበት። ይህም የእኔ አሳብ የሁላችሁ አሳብ እንዲሆን ተስፋ በማድረግ አመለክታችኋለሁ ብለው ነገራቸውን ጨረሱ።

ከዚህ ቀጥሎ መልአክ ሰላም ምህርካ ተነሥተው አባቶቼ ሆይ፤ መልአክ ኃይል ተስፋዬ የተናገሩትን ነገር ሁሉም መልካም ነው። ካህናትም ከመንግሥት ርስት ጉልት ስለ ተቀበሉ የዕለት ምግብ አይቸግራቸውምና ወደ ተዝካር ቤት ባይሔዱ ጉዳት የለባቸውም።

ነገር ግን የዕለት ምግብ የሌላቸው እኩሉ እየለመኑ እየበሉ በቤተ ክርስቲያን የሚማሩ፤ እኩሉም አካላቸው የጎደለ ሠርቶ ለመብላት የማይችሉ፤ እኩሉም የሚጦር ልጅ የሌላቸው ሽማግሎች በያገሩ እንደሚኖሩ ታውቃላችሁ። እንግዲህ እነዚህ በተዝካርና በድግስ ቤት ሔደው እንጀራ ካልበሉ ጠላ ካልጠጡ እንደምን ይኖራሉ? ብለው ጠየቁ።

መልአክ ብርሃን ኃይሉም እንዴህ ብለው መለሱ፤ አባቱ እናቱ ወይም ዘመዱ የሞተበት ሰው ፍታቱን አስፈትቶ ለካህናቱ ያገኘውን ያህል ገንዘብ ይስጥ። ለነዳያን ግን በመጠኑ ድግስ ደግሶ የነፍስ አባቱን አቁሞኦ እያበላ የማያሰክር መጠጥም ያጠጣቸው።

ጌታችን በወንጌል ወአንተሰ ሶበ ትገብር በዓለ ዒትጸውዕ አዕርክቲክ፤ ወማኅፈረክ፤ ወአዝማዲክ፤ ወጎረክ፤ ወአብዕልተ፤ ከመ ይጸውዑክ። አላ ጸውዕ ነዳያነ ወምስኪናነ ብሎ የለምን። ለነዳያኑ እንደ ጌታችን ቃል ማድረግ ነው እንጂ ምንም የሚያስቸግር ነገር የለበትም። ብለው ጨረሱ።

ቀጥሎ መልአክ ገነት እንግዳ ተነሥተው መልአክ ብርሃን ኃይሉ የተናገሩት ነገር እጅግ መልካም ነው። ነገር ግን በሀገራችን በኢትዮጵያ የሕዝቡ ብልጥግና አሁንም ለጊዜው በእህልና በከብት ነው እንጂ የወርቅና የብር ብልጥግና በብዙ እንደ ሌላ የታወቀ ነው። አሁን ተዝካር በገንዘብ ይሁን ስንል ጊዜ ሕዝቡ ይቸገሩ የለንም? እንደምን ይሆናል? ብለው ጠየቁ። መልአክ ፀሐይ ክንፉም እንዴህ ብለው መለሱ፤ ምነው ትንሹን ነገር ትልቅ ታደርጉታላችሁ። ጌታችን በቤተ መቅደስ አጠገብ ተቀምጦ

ሲያስተምር ብዙ ባለ ጠገኞች እየመጡ ብዙ የወርቅና የብር መባ አገቡ። በኋላ ግን ሴት መጥታ ሁለት የነሐስ ቤሳ መባ አገባች።

በዚያ ጊዜ ጌታችን ብዙ ወርቅ ካገቡት ከባለጠገኞቹ ይልቅ ሁለት ቤሳ ያገባችውን ድኃይቱን አመስግኖባት የለምን።

አሁንም ገንዘብ ያለው ሰው እንደ ተቻለው ገንዘብ እየሰጠ ያስፈታ። ገንዘብ የሌለው ግን በቤቱ ያገኘውን እህልም ከብትም ቢሆን እያስገመተ ወይም እየሸጠ ይስጥ። በጭራሽም ገንዘብም፣ እህልም፣ ከብትም የሌለው ሰው ስለ ክርስቲያንነቱ ያለ ገንዘብ ይፈታ በለው ተናገሩ። ይህንም ቃል በጉባዔው የተሰበሰቡት ሊቃውንቶች ሁሉ በደስታ ተቀብለው ተስማሙበት።

ከዚህም በኋላ ለልጅ ልጅ ምስክር አንዲሆን ብለው የተቀበሉትንና የተስማሙበትን የጉባዔውን ቃል ጽፈው አትመው በየገዳማቱ በየአድባራቱ እንዲቀመጥ አደረጉ።

ይህም ሁሉ ከሆነ በኋላ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልዳ ማርያም ተነሥተው አባቶቹና ወንድሞቹ ሆይ፤ እርጥቡ ሬሳ ደረቁን አስነሣ፤ የሚባል ተረት ዛሬ ሊደርስ ነው። ነገሩም ከተጀመረ በቤተ ክርስቲያናችን ውስጥ በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የሚኖር ብዙ ነገር ያለ አይደለምን። አሁንም እግዚአብሔር በፈቃዱ ከሰበሰበን ዘንድ ይህን በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የኖረውን ሁሉ ተማክረን ብናሻሽለው አይሻልምን ብለው ተናገሩ።

ጉባዔውም ይህን ነገር በሰሙ ጊዜ ነገሩን ያስታውቁንና የሚቻል ቢሆን ዛሬውኑ እንጨርሳለን። የማይቻል ቢሆን ግን ሁለተኛው ዓመት ተቃጥረን እንለያያለን አሏቸው። ዓቃቤ ሰዓትም ነገሩን ጀመሩ።

መጀመሪያ ነገር፤ ከእኛ ከካህናቱ ወገን አንዳንዱ ብእሲ ወብእሲት አሐዱ አካል። ዘእግዚአብሔር አስተጻመረ ሰብእ ኢይፍልጥ ተብሎ የተጻፈውን የመጽሐፍ ቃል እያወቁ ሚስቶቻቸውን እየፈቱ ሌላይቱን እያገቡ ይኖራሉ። ከእንግዲህ ወዲህ ግን ካህን የሆነ ሰው ሚስቱ በዝሙት

ካልተጠረጠረቻን ካልተመሰከረባት በቀር፤ የፈታ እንደ ሆነ ካህን ተብሎ እንዳይጠራ፤ በቤተ ክርስቲያንም ገብቶ የክህነት ሥራ እንዳይሠራ ቢከለክል መልካም ነው። ሚስቱ የሞተችበትን ግን ብቻውን ለመኖር የማይቻለው ቢሆን ያግባ።

ሁለተኛ ነገር፤ ለቅስና የሚመረጥ ሰው የብሉይና የሐዲስ መጻሕፍት የተማረ ይሁን። ይህም ባይሆን አራቱን ወንጌል አንብቦ የማይተረጉም ቅስና አይሾም የተባለውን የመጽሐፍ ቃል እያወቁ ቀሳውስቶቻችን የብሉይና የሐዲስ መጻሕፍት ማወቃቸው ይቅርና ስተካከለው ንባብ ማንበብ አይችሉም። ከእንግዲህ ወዲህ ግን ግዕዝ ቋንቋ ያልተማረ ሰው ቅስና እንዳይሾም ቢከለክል መልካም ነው።

ሦስተኛ ነገር፤ በቤተ ክርስቲያን ላይ አለቃ የሚሆን ሰው ሁሉ የግዕዝ ቋንቋ ካልተማረ፤ በተክሊልና በቁርባን ከሚስቱ ጸንቶ ካልኖረ የአለቅነት ሹመት እንዳይሾም ቢከለክል መልካም ነው።

አራተኛ ነገር፤ ገንዘብ ሰጥቶ ዲቁና ወይም ቅስና የተቀበለ ሰጭውም ተቀባዩም ውጉዝ ነው ብለው ሐዋርያት አውግዘዋልና ከእንግዲህ ወዲህ የዲቁና ወይም የቅስና ሹመት በገንዘብ እንዳይሆን ቢከለክል መልካም ነው።

አምስተኛ ነገር፤ ኢታድልዉ ለገጸ ሰብእ የተባለውን እያወቅነ ድኃ ሲሞት አጭር ፍታት፤ ባለ ጠጋ ሲሞት ረጅም ፍታት እናደርጋለንና ከእንግዲህ ወዲህ ክርስቲያን ለሆነ ሰው ሁሉ ፍታቱ ትክክል ቢሆን መልካም ነው።

ስድስተኛ ነገር፤ የታመመ ሰው ወይም ያልታመመ ሰው ሥጋ ወደሙ አቀብሎኝ ባለ ጊዜ እርሱ በፈቃዱ ለቤተ ክርስቲያን ብሎ ምጽዋት ካልሰጠ በቀር በግድ የአቁራቢ ገንዘብ መቀበል ቢቀር መልካም ነው።

ሰባተኛ ነገር፤ ከቀሳውስቱና ከዲያቆናቱ፤ ከደብተሮቹም ሚስት ሲያገቡ ብዙዎቹ ተክሊልና ቁርባን አይደረግላቸውምና ከእንግዲህ ወዲህ የቤተ ክርስቲያን ወገኖች ሁሉ በተክሊልና በቁርባን ቢጋቡ መልካም ነው።

ስምንተኛ ነገር፤ ታቦት ማለት የእግዚአብሔር ቃል የተጻፈበት ሥጋ ወደሙ የሚቀመጥበት ነው። ነገር ግን ቄሱ፣ ወይም ዲያቆኑ በኃጢአት በወደቁ ጊዜ ታቦቱ ረከሰ እየተባለ እንደ ገና ይበረካል። ይልቁንም ቀሳውስቱ አነጋገር ካለማወቃቸው የተነሣ ሥላሴ ረከሱ፤ ማርያም ረከሰች፤ ሚካኤል ረከሰ፤ ጊዮርጊስ ረከሰ፤ እያሉ በመናገራቸው ለመስማት እንኳ እጅግ ይከብዳልና ከእንግዲህ ወዲህ ታቦት ረከሰ ማለት ቢኢቀር መልካም ነው።

ዘጠነኛ ነገር፤ የቤተ ክርስቲያን ቋንቋችን ግዕዝ ስለ ሆነ እንኳን ሕዝቡ ቀሳውስቱ ምሥጢሩን አያውቁትም። ይልቁንም ሕዝቡ ሁሉ በቅዳሴ ጊዜ ታጥቀው ቆመው ከጌታችን መከራ ወይም በመልካም ሥራ የሚገኘው ከመንግሥተ ሰማይ ምሥጢር ወይም በክፉ ሥራ ከሚመጣው ከገሃነም ኩነኔ አንዲት ቃል ሳይሰሙ የመምሬ እገሌ ድምጡ ማለፊያ ነው፤ የመምሬ እገሌ ድምጡ መጥፎ ነው በማለት ብቻ ይለያያሉና ከእንግዲህ ወዲህ በቅዳሴ ላይ ወንጌል በተነበበ ጊዜ ቢሆን ቄሱ ባይሆን ከሊቃውንቱ አንዱ በወንጌሉ በአማርኛ ቋንቋ እየተረጎመ ለሕዝቡ በያሰማቸው መልካም ነው።

የቀረውን ትንንሹ ስሕተት ብዙ ነው። ነገር ግን ዋነኞቹ ስሕተቶች እነዚህ ከዚህ በላይ የተናገሩ ናቸው። ኃጢአትም ሲለመድ ጽድቅ ይሆናል ተብሎ እንደ ተጻፈ፤ እኛም እነዚህን ሁሉ ስሕተቶች እንደ ጽድቅ አድርገን ብዙ ዘመን አሣለፍን። አሁንም ይህን ሁሉ እያሻሻልን ብንጨርስ መልካም መሆኑን ለአባቶቼና ለወንድሞቼ አመለክታለሁ ብለው ነገራቸውን ጨረሱ።

ጉባዔውም ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም የተናገሩትን በሰማ ጊዜ እስካሁን ድረስ ይህን ነገር ደፍሮ የሚናገረው ሰው ባይገኝ ነው እንጂ

የስሕተት ሥራ መሆኑን የየሁላችን ልብ ያውቀዋል። አሁንም እግዚአብሔር ዓወቀን ምክንያት አድርጎ ይህን ሁሉ ለመነጋገር ካበቃን ዛሬ ክረምቱ እየገፋ ስለ ሔደ በሩቅ ሀገር ለሚመጡት ሊቃውንቶች ውኃ ይሞላባቸዋልና በሌላ ጊዜ እንዳሁኑ ጉባዔ ተደርጎ ነገሩኩን እንጨርሳለን። ሊቃውንቱም በየቤታቸው ነገሩን ሲያወጡና ሲያወርዱ ይክረሙ ብለው በሚመጣው ዓመት ለኅዳር ፰ ቀን ተቃጥረው ተለያዩ።

ምዕራፍ ፮

ዓወቀ በአባቱ መቃብር ላይ ጥርብ ድንጋይ ስለ ማቆሙ

ዓወቀ ከፓሪስ ከተመለሰ ጀምሮ በየጊዜው አንዳንድ ሁከት ያገኘው ነበር እንጂ ፍጹም የሆነ የደስታ ጊዜ አልነበረውምና በአባቱ ተዝካር ነገር የተነሣውን ጭቅጭቅ ከጨረሰ በኋላ ደግሞ እንደ ገና ዘመዶቹ ተሰብስበው መጥተው አቶ እንደ ልቡን ያህል አባት ሞተው ላርባቸው አንድ ጋን ጠላ እንኳ ሳታስጠምቅ ቀረህ። አሁን ደግሞ በመቃብራቸው ላይ አንድ ጎጆ ማቆም አቅቶህ በበጋ ፀሐይ በክረምት ዝናም እያስደበደብሃቸው ትኖራለህ። አቶ እንደ ልቡ አንተን ከመውለድ መካን ሆነው ቢቀሩ ይሻላቸው ነበረ። አሁንም የሰው ሁሉ መሳቂያ እንዳትሆን እንደ ምንም ብለህ አንድ የመቃብር ቤት ሥራላቸው አሉት።

ዓወቀ ግን የዘመዶቹን ምክር ተወና ወደ ደንጊያ ጠራቢዎች ሰፈር ሔዶ ርዝመቱ አንድ ሜትር ተኩል ስፋቱ ፹ ሳንቲም የሆነ ደንጊያ በላዩም የመስቀል ምልክት ያለበት ለማስጠረብ ተዋዋለ። ደንጊያውም ተጠርቦ ከተጨመረሰ በኋላ አቶ እንደ ልቡ የተወለዱበትና የሞቱበትን ቀኑን ወሩን፤

ዓመተ ምሕረቱን በደንጊያው ላይ አስቀርጾ ወስዶ በአባቱ መቃብር ላይ አቆመው።

መምሬ ሰባጋዲስም አንድ ቀን በቤተ ክርስቲያን ጓሮ ሲያልፉ ባቶ እንደ ልቡ መቃብር ላይ የተጠረበ ነጭ ድንጋይ አዩና ቀርበው ቢመለከቱት አቶ እንደ ልቡ በዚህ ቀን ተወለዱ፤ በዚህ ቀን ሞቱ የሚል ጽሕፈት ያለበት ደንጊያ ሆኖ አገኙት። ከዚህ በኋላ እየተቆጡና እያጉረመረሙ ወደ ዓወቀ ቤት ሔዱ።

ዓወቀም መምሬ ሰባጋዲስ ሲመጡ ገና በሩቅ ባያቸው ጊዜ ነጭ ደንጊያ አሰጠርቦ በአባቱ መቃብር ላይ ስለ ማቆሙ ሊያመሰግኑት የመጡ መስሎት በደስታ ተቀበላቸው። መምሬ ሰባጋዲስ ግን ገና ሰላምታ ሳይሰጡት ዓወቀ መቸስ አንተ የማታመጣው ነገር አለን። አምስት ሸክም እንጨት፤ አምስት ሸክም ሣር አቅርቦህ አንድ ጐጆ ማቆም ቸገረህና ባባትህ መቃብር ላይ ደንጊኢያ አቆምህበትን አሉት።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ አባቴ ሆይ፤ በሆነው ባልሆነው ነገር ለምን ያስቸግሩኛል። በአባቴ መቃብር ላይ ቤት ብሠራ ከእንግዲህ ወዲህ አባቴ ተነሥተው አይበሉበት፤ አይጠጡበት፤ ተድላ ደስታ አያደርጉበት፤ ከዘመድና ከወዳጅ ጋር አይጫወቱበት፤ ለስማቸው መታሰቢያ እንደ ሆነ ያቆምሁት ደንጊያ እስከ ሺህ ዓመት ሳይጠፋ ይቆያል። የእንጨትና የሣር ጐጆ ባቆምበት ግን ባመቱ አርጅቶ ይወድቃል። ቤት ብሠራላቸው ትርፉ ምንድነው፤ ያውስ ቢሆን የእኔ አባት ንጉሥ ወይም ጳጳስ አይደሉም። ደግሞም ብዙ ገንዘብ አላወረሱኝም እንጂ ብዙ ገንዘብ አውርሰውኝ በሆነ በኖራና ባሸዋ መልካም የመቃብር ቤት በሠራሁላቸው ነበር። ነገር ግን ያወረሱኝ ገንዘብ ጥቂት ስለ ሆነ ከችግሪ አይተርፈኝም። ቢተፈኝም እንኳ ለድኃ እመጸውትላቸዋለሁ እንጂ የመቃብር ቤት አልሠራም አላቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ስለ አባትህ ነገር ከእንግዲህ ወዲህ ከአንተ ጋራ የምነጋገረው ነገር የለኝም ብለው ተቆጥተው ሔዱ። ቢሆንም ዓወቀ

የሚነግራቸው ነገር ሁሉ ወደ ልብ የሚገባ ስለ ሆነ ቁጣቸው ካንገት በላይ ነበርና አንዳንድ ቀን እየመጡ መጠየቃቸው አልቀረም።

ምዕራፍ ፮

ዓወቀ ዘመዶቹ ያጩለትን ሚስት አላገባም ስለ ማለቱ

ዓወቀ አባቱ ከሞቱ በኋላ በተጉለት ብዙ ዓመት ተቀመጠ። እርሱ አሳቡ በአዲስ አበባ ለመኖር ነበረ። ነገር ግን ኑሮው ሁሉ ከሀገሩ ሕዝብ ልማድ ልዩ ስለ ሆነ ያገሩንም ልማድ እንዳይከተል ዕውቀቱና ትምህርቱ ስለ አስቸገረው ትልቅ ሥጋት ሆነበት። ሚኒስትም ለማግባት ፈቃዱ ሆኖ ሳለ ኑሮው በደስታ ስላልሆነ አሳቡን ለመፈጸም አልቻለም።

ዘመዶቹም ምንም በየትንንሹ ነገር ቢቀያየሙ ሥጋቸው ነውና ብቻውን እንዳይኖር ብለው ሚስት ሊያጩለት አሰቡ። እንደ ልማዳቸውም ከርሱ ባይማከሩና ሳያስፈቅዱ ያቶ በፈቃዱን ልጅ አጩለት። ከብዙ ቀንም በኋላ ዘመዶቹ ሁሉ ተሰብስበው መጥተው አባትህ ሞቱ አንተ ብቻህን ቀረህ። አሁንም ዘር እንዳይጠፋ ብለህ ሚስት አጭተንልሃልና ነገሩን እንድትሰማው ብለን ነው።

በፊትም ነገሩን ማስታወቃችን አንተ ከፓሪስ ከተመለስህ ወዲህ አመልህ ተለውጦአልና ብንፈራህ ነው እንጂ እንደ ሀገራችን ልማድ ቢሆን የሠርጉ ለት ብቻ ተነሣ በለን እንወስድህ ነበር አሉት።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ በዘመዶቹ አሳብ እጅግ አድርጎ ተደነቀ። እንዲህም ብሎ መለሰላቸው፤ ዘመዶቹ ሆይ፤ እኔ የማገባት ሴት መልኳን ሳላይ፤ ጠባይዋን እውቀቷን ሳልመረምር፤ የማገባት ይመስላችኋል? እርሷስ መልኬን ሳታይ፤ ጠባዬንና እውቀቴን ሳትመረምር፤ እኔን ባል አድርጋ

ለመኖር የምትችል ይመስላችኋል? የናንተ ዓይን ለእኛ ምናችን ነው? መልክ ለመልክ ሳንተያይ፤ ጠባይ ለጠባይ አንመራመር ከተጋባን በኋላ ከመካከላችን ጠብ የተነሳ እንደሆነ እንደምን እንሆናለን አላቸው።

እነርሱም እንዴህ ብለው መለሱ፤ ተብ የተነሣ እንደ ሆነ አንተ ምን አስፈራህ። ብትሆንህ ታኖራታልህ፤ ባትሆንህ ግን እጅዋን ይዘህ መንጭቀህ ታስወጣታለህ። ላንተ ለእንደ ልቡ ልጅ ሴት ትጠፋ ይመስልሃልን። እንዲያውስ በየሳምንቱ አንዲቱን እየፈታህ ሌላይቱን ብታገባ ማን ይከለክልሃል አሉት።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ እጅግ አድርጎ ሳቀባቸው። እንዴህም ብሎ መለሰላቸው፤ ዘመዶቹ ሆይ፤ ጥንቱንም የፈራሁት ይህንኑ አሳባችሁን ነበር። ማንም ቢሆን ሚስት ካገባ በኋላ ከሞት በቀር የሚለየው የለም። ባልና ሚስት ሁለቱ ተዋደው ከተጋቡ በኋላ ተቻችለው ይኖራሉ እንጂ መፋታት አልተፈቀደላቸውም። ሰለዚህ መልኩን አይቼ፤ ጠባይዋንና እውቀቷን መርምሮ እወድሃለሁ እወድሻለሁ ከተባባልን በኋላ በተክሊልና በቁርባን አገባለሁ እንጂ ምንም ቢሆን እናንተ ያጫችሁልኝን ሴት አላገባም ብሎ ቁርጥ ነገር ነገራቸው።

መልኩን ሳላይ፤ ጠባይዋንና እውቀቷን ሳልመረምር አላገባም የምትለን ሴት ፈት ናትን ወይስ ልጃገረድ ናት። ፈት ሴት ታገባ እንደ ሆነ በእርግጥ ለማማረጥ ትችላለህ። ልጃገረድ እንደ ሆነችማ እወድሃለሁ ማለቷ ቀርቶ ቀና ብላ እንኳ ፊትህን ለማየት ትፈራ የለምን። ብትደፍር እንኳ አባትና እናቴን ጠይቅ፤ እኔ አላውቅም ትልሃለች እንጂ ሌላ ምላሽ አትሰጥህም አሉት። ዓወቀም መልስ፤ እኔም አባትና እናቴ ያውቃሉ የምትለውን ለማግባት አልፈልግም። ነገር ግን ብእሲ ያውቃሉ የምትለውን ለማግባት አልፈልግም። ነገር ግን በእሲ ወብእሲት አላዱ አካል። ዘእግዚአብሔር አስተጻ፤እረ ሰብእ ኢይፍልጥ የሚለውን ቃል የተማረች፤ ይህንም ለመናገር የማትፈራውን ሴት ፍልጌ አገባለሁ አላቸው።

ዘመዶቹም ይህን በሰሙ ጊዜ ጥንቱንም ጥፋተኞቹ እኛ ነን። ይህን የፈረንጅ ጥብቆ መልበስ ከጀመርህ ወዲህ ዘመዶችህን ችላ እንዳልኸን ልባችን እያወቀ ላንተ ሚስት ማጨታችን ቅጣት ይገባናል። አሁንም በዚህች በታጨችው ልጅ የመጣውን ነገር እኛ እንደ ገባን እንወጣለን። አንተም የፈቀድኸውን አድርግ ብለው እየተቆጡ በየቤታቸው ገቡ።

በማግሥቱም ተሰብስበው እንግዲህ እንዴት እናድርግ። ያቶ በፈቃዱስ ፊት እንዴት አድርገን ነው የምናየው ይባባሉ ጀመር። ከመካከላቸውም አንዱ ተነሥቶ አይዟችሁ ምንም አትፍሩ። አቶ በፈቃዱ ደግ ሰው ናቸው። ጥንቱንም ቢሆን የኛን ዝምድና ፈልገው እሺ አሉን እንጂ እንኳን ልጃቸውን ዘመዳቸውንም ቢሆን ለዚህ ለጥብቆ ለባሽ አይሰጡትም ነበረ። አሁንም እንዲሁ ባንድነት ሆነን ነገሩን ሁሉ ከስር እስከ ጫፍ እንንገራቸው አላቸው። ከዚህም ነኋላ ባንድነት ሆነው ወደ አቶ በፈቃዱ ቤት ሔዱ። አቶ በፈቃዱም ገና በሩቅ ባያቸው ጊዜ ተመካክረው የሠርጉን ቀን ለመቁረጥ የመጡ መስሎት ደስ አለው። ወደ ቤትም በገቡ ጊዜ ሁሉም ደንጊያ እየተሸከሙ በእግሩ ላይ እየወደቁ ማረን ማረን አሉት።

አቶ በፈቃዱም ደገገጠና እባካችሁ አስቀድማችሁ ነገሩን ንገሩኝ። ነገሩስ ከሰማሁት በኋላ ምላሹን እነግራችኋለሁ አላቸው። እነርሱም ከስር እስከ ጫፍ ሊነግሩት ጀመሩ። አቶ እንደ ልቡ በተገለጸው አውራጃ የታወቁና የከበሩ ሰው እንደ ነበሩ አንተም ራስህ ታውቃለህ። ነገር ግን ይህ ዓወቀ የሚባለው ልጃቸው በልጅነቱ ኮብልሎ ወደ ፓሪስ ሔዶ ነበረና ከዚያ ሲመለስ ዓመሉና ጠባዩ ሁሉ ተለዋውጦ አገኘው። አቶ እንደ ልቡም ከቶ ልጄ ምን ሆነብኝ ይሆን እያለ ሲጨነቁ በድንገት ታመሙና ሞቱ። ውቃቢህ ያጥፋን፤ የሞቱ ለት የክት ልብሱን ለብሱ፤ የአጥላስ ቁራጭ መሳይ በከንዱ ላይ ለጥፎ ዓይኑን በመሐረም እየጠራረገ ሲቀልድ ዋለ። ላርባቸውም አንድ ጋን ጠላ እንኳ ሳይስጠምቅ ብር እያፈሰሰ ለድኖች ሲሰጥ ዋለ። በመቃብራቸውም ላይ አንድ ጎጆ ማቆም አቅቶት አንድ ደንጊያ አስጠርቦ አቁሞበታል።

አሁን ደግሞ እኛ ምንም ቢሆን ሥጋው ሥጋችን ነው፤ ደሙ ደማችን ነው፤ ብለን ያንተን ልጅ አጭተን አግባ ብንለው አስቀድሞ መልካን ያላየኋትን፤ ጠባይዋንና እውቀትዋን ያልመረመርኋትን ሴት አላገባም ብሎ አሳፍሮ ሰደደን። ያውም በተክሊልና በቁርባን ካልሆነ ሚስት አላገባም ብሎ መለሰልን። እኛም ይህን ሁሉ ነገር ከስማን በኋላ እንደ ፈቃድህ ሁን ብን ትተነው ሔድን። ስለዚህ በደፈርንህ ይቅርታ አድርግልን ብለን መጥተን-በሃል አሉት።

አቶ በፈቃዱም ይህን በሰማ ጊዜ እኔ ሌላ ትልቅ ነገር መስሎኝ ተጨንቄ ነበረ እንጂ ይህማ እጅግ ትንሽ አይደለምን። እርሱ የኔን ልጅ ባይገባ ጉዳቱ ለራሱ ነው እንጂ የኔ ባል አጥታ የምትኖር መሰለውን። ደግሞስ በተክሊልና በቁርባን ካልሆነ አላገባም ማለቱ የኔ ልጅ እኔ እስታለሁ ድረስ ቀይና ጥቁሩን እያማረጠች ስታገባ ትኖራለች እንጂ ባንድ በርሱ ብቻ ታስራ ልትኖር ነውን። እናንተ ግን በዚህ ነገር ምንም አትዘኑ። በዚህም ምክንያት ወዳጅነታችን የሚቀር መስሏችሁ አትፍሩ አላቸው።

እነርሱም ይህን ነገር ካቶ በፈቃዱ ቃል ስምተው ከተሰነባበቱ በኋላ እንግዲህ ለዘመድ ማሰብ እርም ነው እያሉ ዓወቀን እያሙ ወደ ቤታቸው ተመለሱ።

ምዕራፍ ፯

ዓወቀ ራሱ የመረጣትን ሚስት አጭቶ ስለ ማግባቱ

ዓወቀ በማናቸውም ምክንያት ስለ ተበሳጩ ወደ ፓሪስ እንዳይመለስ ያባቱ ቤት መፍረሱ ሆነ። አለሚስትም እንዳይቀመጥ ሕይወቱን ብቻውን ለመጨረስ የማይቻለው ሆነ። ስለዚህ ዘመዶቹ ሀይ ሀይ ብለው አዳፍረው የማትሰማማኝን ሚስት ያጋቡኝ እንደ ሆነ ፀፀት ይሆን-በኛል ብሎ ሚስት

ለመፈለግ ከተጉለት ወደ አዲስ አበባ ወረደ። በአዲስ አበባም ከቀበና እስከ ጉለሌ እየዞረ የተማረችና የሠለጠነች፤ መልኳ ያማረ፤ ጠባይዋና እውቀቷ የተመረመረ፤ በትምሕርት ቤት ያደገች አንዲት ልጃገረድ አገኘና ከርሷ ጋራ ቃል ለቃል ተነጋግሮ በምሥጢር ተማምሎ ሲጨርስ ለአባትና ለእናትዋ አስታወቀ። አባትና እናታዋም ፈቃድዋን ቢጠይቁት አዎን እርሱን አገባለሁ፤ ብላ ሳታፍር ሳትፈራ መለሰችላቸው።

ከዚህም በኋላ ዓወቀ የጋብቻውን ቀን ተቃጥሮ ወደ ተጉለት ተመለሰ። የጋብቻውንም ቀን በደረሰ ጊዜ ዓወቀ ድግስ ደግሱልኝ፤ ድንኳን ትኩረትን ብሎ ለማንም አልነበረም።

ነገር ግን በቤቱ ያገኘውን ያህል አሰናዱ ብሎ እርሱና አምስቱ ባልንጀሮቹ ብቻ ወደ አዲስ አበባ ወረዱ። አዲስ አበባም ቅዳሚት ማታ ገቡ። እሁድ ከሌሊቱ በ፯ ሰዓት ወደ ቅዱስ ጊዮርጊስ ቤተ ክርስቲያን ሔዱ። ሚስቱም እንዴሁ ሁለት ባልንጀሮቿንና አባት እናቷን ቤተመዳኝንም አስከትላ መጣች።

ካህናቱም ተከሊሉን አድርሰው፤ ቅዳሴ ቀድሰው፤ ሥጋ ወደሙ አቀበሏቸው። ከዚህም በኋላ የሠርግ ልብሳቸውን እንደ ለበሱ ወደ ሠርጉ ቤት ሔዱ። ከሠርጉም ቤት ከወዳጆቻቸው ጋራ ተቀምጠው እስቲ ጸግቡ በሉ፤ እስቲረኩም ጠጡ። በማግሥቱም ሰኞ ጧት ተነሥተው ወደ ተጉለት ጉዞ ጀመሩ።

የዓወቀም ዘመዶች ተሰብስበው እንግዲህ እንዴት እናድርግ። ምንስ እነርሱ ቢጠላን ያቶ እንደ ልቡ ልጅ አይደለምን። እርሱ ሚስት ሲያገባ እኛ የቤታችን ብንቀር የሰማ ሰው ዓወቀ በፓሪስ ኖሮ ስለ መጣ ዕንደ ባዕድ አድርገው ሚስት ሲያገባ ወደ ቤቱ ሳይሔዱ ቀሩ ብሎ በእኛ ይፈረዳል እንጂ እርሱ እኛን ማስቀየሙን የሚያውቅልን የለም። በያገሩም እየዞርን እንዴህ አደረገን እያልን የርሱን ክፋት ለየሰው ሁሉ ለመናገር አይቻለንም። አሁንም ከሰው አፍ እንድንድን እየሔድን እንመለስ ብለው መከሩ። ወደ

ዓወቀ ቤትም በደረሱ ጊዜ ወደ ዳስ እንዳይገቡ ዳስ አልተጣለምና እንዲያው በደጅ ቆመው ጉድ ሲሉ ቆዩ። ወዲያው ከአዲስ አበባ በተነሣ በአራተኛው ቀን በ፱ ሰዓት ሚስቱን ይዞ አባቱ ቤት ደረሰ። በቤቱም የተገኘውን ያህል ምግብም መጠጥም አቅርቦት ብሎ አዘዘ። ቤተ ዘመዱም ሠርገኞችም ሁሉም ባንድነት በአዳራሽ ተቀመጡ።

ሁሉም በልክ በልተው፤ በልክ ጠጥተው፤ ከአጠገቡ በኋላ ሽማግሎች እየተነሡ አንተን እንደ አብርሐም፤ እንደ ይስሐቅ እንደ ያዕቆብ ያድርግህ። አንችንም እንደ ሣራ፤ እንደ ርብቃ፤ እንደ ልያ፤ ያድርግሽ። ውለዱ፤ ክበዱ፤ ብለው መረቁ።

ዓወቀም ከራት በኋላ የቅርብ ዘመዱን አሰናበተ። የሩቅ የሩቁን ግን በአዳራሹ ውስጥ ምንጣፍ አነጥፎ እንግዲህ ብትተኙም ብትጫወቱም እንደ ፈቃዳችሁ ሁኑ ብሎ ሚስቱን ይዞ ወደ እልፍኙ ሔደ። ዘመዶቹም ይህ የጋብቻው ነገር ነገር እንዳለ ስለ ሆነባቸው ፈዝዘው ቆይተው ነበረና ዓወቀ ወደ እልፍኝ ከሔዱ በኋላ አዛዥን ጠርተው ቢገድልህም ይግደልህ አንድ ጋን ጠላ ሰጠንና እንጠጣ አሉት። እርሱም ሲፈራ ሲቸር አንድ ጋን ጠላ ሰጣቸው።

አንዳንድ ዋንጫ ጠላ ከጠጡ በኋላ ግን የዓወቀ የእናቱ እህት አክስቱ ብቅሉ ወደ ራስዋ ሲወጣ ጊዜ ተነሣችና ያቶ እንደ ልቡ ልጅ ሚስት ሲያገባ ዘመድ እንደ ሌለው እንደ ድኃ ሠርግ መሆኑ ስለ ምን ነው። በሉ እጃችሁን አውጡና አጨብጭቡ። አታሞውንም ድልቅ ድልቅ አድርጉት፤ እያለች ዘመድ አዝማዱን አነሳሳችና እርሷ በመካከል ሆና ታወርድ ነበረ።

ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ፤

እኸ፤ የሽንኩሬ፤

ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ።

የብር አሎሎ መሳይ ዓይንሽ፤

እኸ፤ የሸንኩሬ፤

ጫጉላሽ አብባል ዛሬ፤

አዳባይ ወርደሽ ትቀጥላለሽ።

እኸ የሸንኩሬ፤

ጫጉላሽ አብባል ዛሬ።

ሴት ሴቱ እንደዚህ እየዘፈኑ ባንገት ሲወርዱ ደግሞ ወንድ ወንዱ ባንድ ወገን ሆነው እንደዚህ እያሉ ይጨፍሩ ጀመሩ።

፩ኛ. ሸቦ፤ ሸቦ፤ ሎጋው ሸቦ

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ።

ያችን ድንቡሎ ካስወደደህ፤

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ፤

አትወዳትምይ ባሏን ነጥቀህ።

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ።

፪ኛ. አካልሽ ልሰልሰ እንዳመልማሎ፤

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ፤

አትፈችውምይ ያንን መለሎ።

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ፤

፫ኛ. አንችን በማየት ፈዘዝሽ ዓይኔ፤

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ፤

አንድ ቀን ለርሱ አንድ ቀን ለኔ።

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ።

፬ኛ. ፈርተኸው ነወይ ያንን ጎብዳዳ፤

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ፤

አትወስዳትሞይ ውኃ ስትቀዳ።

ሀይ ሀይ ሀይ፤ ሎጋው ሸቦ።

ሴቶቹ ባንድ ወገን ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ ሲሉ ወንዶቹ ደግሞ ባንድ ወገን ሎጋው ሸቦ ሲሉ ደብተሮች የሆኑ ዘመዶቹ ደግሞ ከበሮ አስመጥተው በአልባሰ ወርቅ ዑጽፍት፤ በአልባሰ ወርቅ። ዳዊትኒ ይቤላ ይቤላ በአልባሰ ወርቅ እያሉ ሲጨፍሩ ከመካከላቸው አንዱ ደብተራ ተነሥቶ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ግጥም እየገጠመ ያወርድላቸው ጀመረ።

፭ኛ. ሰላም ለኪ ቅድስት ቤተ ክርስቲያን፤

እንደ አድዋ ሥላሴ እንደ አክሱም ጽዮን።

፮ኛ. ፍቅርሽም ጽኑ ነው የጴጥሮስ ሥልጣን፤

መናፍቅ እኒ ነው ካንች የማይካን።

፫ኛ. መዓዛ አፉኪ ከመ መዓዛ ኮል፤

ክልኤ አጥባትኪ ከመ ዕጉለ ወይጠል።

፬ኛ. ከጧት እስከ ማታ ካንቺ ጋር መዋል፤

መመረጥ እንጂ ነው በብዙ መታደል።

እንደዚህ እየሆነ እልልታውም፣ ጭፈራውም፣ ከበሮውም ባንድነት በተቀላቀለ ጊዜ ዓወቀ ከእንቅልፉ ነቃና በቤቱ ውስጥ አምባ ጓሮ የተነሣ መስሎት በቶሎ ወደ ደጅ ብቅ ብሎ ቢያዳምጥ የዘፋኞች ድምጥ መሆኑን ተረዳው።

በዚያ ጊዜ ሙሽራዬቱን በእልፍኙ ትቶ እርሱ ብቻውን ወደ አዳራሹ እየሮጠ ገብቶ እጁን እያርገበገበ ሸረ ምን ማለታችሁ ነው። አብዳችኋልን። ሸረ እባካችሁ ዝም በሉ። ይህ አሁን የምትዘፍኑት ዘፈን የአረማውያን ጋብቻ ዘፈን ነው እንጂ የክርስቲያን ጋብቻ ዘፈን አይደለም።

ገና በጋብቻችን ቀን ጀምራችሁ የዝሙት ዘፈን ልታስተምሩን ትወዳላችሁን።

ደግሞም እነዚህ ያልተማሩት ዘመዶቹ እንኳ የዝሙት ዘፈን ቢዘፍን አይፈረድባቸውም። እናንተ ደብተሮቹማ በየሠርጉ ቤት እየገባችሁ የባልና የሚስትን አንድነት ለሠርገኞቹ መስበክ ነበረ እንጂ ይህን የመሰለ የዝሙት ዘፈን መዝፈን መቼ ይገባችሁ ነበረ።

አሁንም እስቲነጋ ድረስ አርፋችሁ ተኙ እንጂ አትዝፈኑ። ዘፈንም ለመስማት ፈልጋችሁ እንደ ሆነ ለክርስቲያን ጋብቻ የሚገባው ዘፈን እኔ አሰማችኋለሁ አላቸው። ወዲያውም በፍጥነት ወደ ዕቃ ቤቱገብቶ ግራማፎትን ይዞ መጣ። ከዚህም በኋላ ሴቶች ዘመዶቹን ባንድ ወገን፣ ወንዶች ዘመዶቹን ባንድ ወገን፣ ካህናት ዘመዶቹን በመከላከል አስቀምጦ ግራማፎትን እየዘወረ ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ግጥም አሰማቸው።

፩ኛ. ጋብቻ ክብሩ ነው በጳውሎስ ስብከት፤

ወምስካባሙኒ አልቦቱ ስእበት።

፪ኛ. ጋብቻን ለማክበር ሕጉን ለመቀደስ፤

በሠርጉ ቤት ገባ ኢየሱስ ክርስቶስ።

፫ኛ. ጥንቱንም ሲፈጠር ሲዘረጋ ዓለም፤

አንድ አዳም ለሔዋን ሔዋንም ለአዳም።

፬ኛ. ያዳም ልጆች ቀድሞ ዝሙትን ወደው፤

የጋብቻን ሥርዓት በማፍረሳቸው፤

ማየ አይኅ አዝንሞ አስጠማቸው፤

፮ኛ. ደግሞም በሎጥ ጊዜ በዝሙታቸው፤

እሳቱን አውርዶ ኢቃጠላቸው።

፮ኛ. ሚስቱን የሚፈታ እንበለ ትዝሙ፤

በእግዚአብሔር ዘንድ መቸ ይረሳል ቁሙ።

፯ኛ. ጋብቻን ለማክበር ስለ ሚስቱም ደግሞ፤

የኃድግ ብእሲ አባሁ ወእሞ።

ይህንም ዘፈን በግራማፎኑ ካሰማቸው በኋላ

በዚያም ጊዜ ሁሉም ተነሥተው አሁን ይህን ሁሉ ጭቅጭቅ ያመጣኸው ለዚህ ለቁራሽ እንጀራና ለቅራሪ ጠላህ ነው እንጂ፤ በእውነት ለዘፈኑ ብለህ አይደለም።

እኛ ባገራችን ባልና ሚስት ሲጋቡ የሚዘፈን ዘፈን ጫጉላሽ አብቧል ዛሬ እየእባለ ነው። ከስብስቴና ከአብዬ ከአምኃ ኢየሱስ አስቀድሞ የነበረውን የሠርግ ዘፈን አሁን አንተ ልትለውጠው ነውን። ያንተ ሠርግ የሠርግ መጀመሪያ አይደለም። አሁንም አትጨቅጭቀን እንሔድልሀለን። ዛሬ ሙሉ ጨረቃ ናትና እስቲነጋም አንቆይም ብለው እየተቆጡ ሔዱ። በመንገድም ሲደርሱ ያባቱ ያቶ እንደ ልቡ የወንድም ልጅ ሽሙጡን ጀመረ። ዘመዶቹ ሆይ፤ የእንደ ልቡ ልጅ ያደረገብንን ሁሉ አያችሁን። እኛን አትዝፈኑ ብሎ ከለከለና እርሱ ጋኔኑን በብረት ውስጥ አስገብቶ ያዘፍነው ጀመረ አላቸው። ምነው በፈረንጅ ሀገር ጋኔን የለም ይሉ የለምን አሉት።

በፈረንጅ ሀገር ጋኔን የለም መባሉ እኛን ለማታለል ነዋ። አሁን ዛሬ በሰማይ ላይ የሚሔዱት በምን መሰላችሁ። የአየሩን ጋኔን እየገቡት

አይደለምን። እኛ ባገራችን ስንሰማ የበቁ ቅዱሳን በአየር ይሔዳሉ ይባል ነበረ። ዛሬ ግን በፈረንጅ ሀገር ማንም ሰው በአየር ይሔድ ጀመረ። የእንደ ልቡም ልጅ እንዳቅሙ ጋኔኑን በብረት አግብቶ ያዘፍን ጀመረ አላቸው።

ደግሞ የአክስቱ ልጅ እመየት ይጋርዱ እኔ ለራሴ በዚያ በብረቱ ያሰለፈለፈውን ዘፈን አንዱንም አላውቀውም። እርም ያድርግብኝ፤ ከተወለድሁ ጀምሮ በሠርግ ቤት እንደዚህ ያለ ዘፈን ሲዘፈን አልሰማሁም ብላ ተናገረች።

ደግሞ አንዱ ዘመድዋ እንዲህ ብሎ መለሰላት። እቴ ሆይ፤ ሸረ እባክሽ ዝም ብለሽ ብትሔጅ አይሻልምን። የሞተ ሰው አታውቁምን። እንግዲህ ዓወቀን ከሞቱት ዘመዶቻችን እንደ አንዱ እንቁጠረውና እርም በለን እንተወው።

የጋብቻን ሥርዓት በማፍረሳቸው ማየ አይኅ አዝንሞ አሰጠማቸው ብሎ የዘፈነ ጊዜ በጭራሽ ራሱ የጠፋ መሆኑን አትረጅውምን። ስንት ሰዎች የጋብቻን ሥርዓት እያፈረሱ በደኅና ይኖሩ የለምን። የይፋቱ አቶ ዱባለ ይህች የዛሬዋ ሚስቱ ሰባተኛው ናት። ስድስቱን ሁሉንም አውቃቸዋለሁ። የዛሬዋን ግን በወሬ ነው። ደግሞ የአፍቀራው ደብተራ ደባልቄ መጽሐፍ ግለጥልኝ ለማለት ሔጄ ስንጫወት ይህች የዛሬዋ ሚስቱ አምስተኛዬ ናት ብሎ ነግሮኛል። ደግሞ የምጃሩ መምሬ ወልደ ሰንበት የሕግ ሚስታቸውን ከፈቱ ወዲህ ሚስት አልረጋልህ ብሏቸው እንዲሁ እንዳመላለሱ ይኖራሉ። እኔም ይኸው አንች እንደምታውቁው የሸዋ ጧፍ የምትባለዋ ሚስቱ ሦስተኛዬ ናት። አንችስ ይህ የዛሬው ባልሽ ስንተኛሽ ነው አላት።

ኡሉ፤ የእኔ ባሎች ስንቱን ልንገርህ። አባ በዝብዝ ዮሐንስ የመጡ ጊዜ ገና ልጃገረድ ነበርሁ። ግን ለከንፈር ወዳጅነት ደርሼ ነበረና ቆላ እንጨት ለመስበር ስወርድ ጎረምሶች ሁሉ እየተከተሉኝ ይወርዱ ነበረ።

የሰባት ወር (የእምባባ) ዘመቻ ጊዜ የሕግ ባል አንድ ደብተራ አገባሁና ስልጠላው ጊዜ በመድኃኒት ተበተበኝ። በኋላ አባትና እናቴ ብትሞችም

ሙቺ ብለው በግድ አፋትተው ወሰዱኝ። እርሱንም ከፈታሁት በኋላ ጤና አላገኘሁም። ባልም ሳገባ ጊዜ በሁለት በሁለት ወር ይፈቱኝ ጀመረ። ነገሩም እጅግ ሲቸግረኝ ጊዜ የመጣፍ ገላጭ ሁለት አሞሌ ይገዙ ሔጄ በሞጃው በደብተራ አሻግሬ እግር ላይ ወደቅሁና ነገሩን ሁሉ ነገርኋቸው። እርሳቸውም ውቃቢ የቀርባቸው ደግ ሰው ስለ ሆኑ መጽሐፋቸውን ገልጠው አይተው ኮከቤንም ቆጥረው ሲጨርሱ የሕግ ባልሽ በመድኃኒት ተብትቦሻልና በጥቁር ፍየል ብራና መፍትሔ ሥራይ ጽፌ እሰጥሻለሁ ብለው ወዲያው ጽፈው ባንገጥላላላላ ላይ አሰሩልኝ።

ደብተራ አሻግሬም ይህን ሁሉ ካደረጉልኝ በኋላ ሰው መሆን አይቀርምና እደሪ ሲሉኝ ጊዜ እሺ ብዬ እዚያው አደርሁ። ያጋጣሚ ነገር ባንድ ጊዜ ውድቀት ቅሪት ሆንሁና ቁጭ አልሁ። በዚያም ነገር እያዘንሁ ቆይቼ ሣለሁ በጅኛው ወር ውኃ ልቀዳ ወደ ወንዝ ወርጄ ስመለስ ካፈያ መሳይ አካፍቶ ነበረና አዳጠኝና ስወድቅ ጊዜ አስወረደኝ።

ከዚያም ወዲህ የዛሬውም ባሌን አቶ ሲሣይን አገባሁና ያ ደብተራ አሻግሬ ያደረጉልኝ መድኃኒት ተመስሎልኝ ይኸው ከተጋባን አሥር ዓመት ሆነ። እንግዲህ ሁለታችንም አርጅተናልና የምንፋታ አይመስለኝም ብላ መለሰች።

ይኸውልሻ፤ የጋብቻን ሥርዓት አፍርሶ የተጎዳ ማነው። የእንደ ልቡ ልጅ ብቻ የጋብቻ ሥርዓት በማፍረሳቸው ማየ አይኅ አዝንሞ አሰጠማቸው እያለ ይዘፍናል። አቶ እንደ ልቡ ይህን ሁሉ የልጁን ጉድ ሳያይ እንኳን ሞተ፤ አላት።

ምዕራፍ ፰

የዓወቀ ዘመዶች ከብዙ ቀን በኋላ አሳቡን ስለ መቀበላቸው

ይህንም ሁሉ ነገር እየተነጋገሩ ሲሔዱ የአቶ እንደ ልቡ የታላቅ ወንድም ልጅ ደብተራ አዳንቄ የሚባል ከእርሳቸው ጋራ አብሮ ነበረና ዘመዶቹ ሆይ፤ ተወ፤ እጅግ ነገር አታብዙ። እንኳም ለጊዜው የዓወቀን ሥራ አልወደውም ነበር። ነገር ግን ይህን ያህል የሚያሳማው አይደለም። የጋብቻን ሥርዓት መጠበቅ ከብዙ ነገር ያድናል። መጀመሪያ፣ ባልና ሚስት የተፋቱ እንደ ሆነ ለልጆቻቸው ትልቅ ጭንቀት ነው። ልጆች ካባታቸው ጋር እንዳይኖሩ እናታቸውን ይናፍቃሉ። ከእናታቸው ጋር እንዳይኖሩ እባታቸውን ይናፍቃሉ። ሁለተኛም፤ ባል ሚስቱን በፈታ ጊዜ ከገንዘብ ሁሉ እየከፈለ ይሰጣልና በዚህ ምክንያት ለጊዜው እርሱ ራሱ ይደኸያል። በኋላም ለልጆቹ ምንም ገንዘብ ሳይተውላቸው ይሞታል። ሦስተኛም፤ ሚስት ያለችው ሰው ወደ ሌላይቱ ሴት ለመሔድ አይደፍርምና ከኃጢአት ይጠበቃል። አራተኛም፤ በሚስቱ ብቻ ጸንቶ የሚኖር ሰው ሥጋ ወደሙ አይከለከልምና ዘበልዓ ሥጋዩ ወስትዮ ደምዮ ይሄሉ ምስሌዩ ያለውን ቃል ኪዳን ያገኛል። አምስተኛም፤ በሚስቱ ብቻ ፀንቶ የሚኖር ሰው ከቂጥኝ፣ ከጨብጥ፣ ይህንም ከመሰለ ሁሉ ይድናል። በቂጥኝና በጨብጥ ብቻ ያለቁት ዘመዶቻችንና በሌላ በሽታ ከሞቱት በሽታ ከሞቱት ዘመዶቻችን ይበዙ የለምን። ደግሞስ ሥርዓት የሚያፈርስ ሰው ሁሉ ምን ጉዳት አለበት ለምን ትላላችሁ። የመራቤቴው ደብተራ አጥላባቸው የሕግ ሚስቱን ፈትቶ ያቶ አብጤን ሚስቱ ውሸማ ቢይዝ አቶ አብጤ በድንገት ደርሶ በፎቄ ሽርክቶ አልገደለውምን። ፍትሐ ነገሥቱም በሚስቱ ላይ ከገድለው ይድን በቃ ብሎ ፈረደለት።

ደግሞስ የወግዳውን የሻላ ማመጫን ሁላችሁስ ታውቁት የለምን። እርሱ ሚስቱን ፈታና ሌላ ሴት ቢያገባ ሴት የቀድሞ ባሏን አለፈቃዱ ፈትታው ኑሮ ሁለቱም ባንድነት እንደ ተኙ ባንድ ጥይት ገድሏቸው አልሔደምን። በመጽሐፍም አመንዝሮች መንግሥተ ሰማያትን አይወርሱም ተብሎ ተጽፎአል። ይህስ ነገር ሁሉ ካነሣችሁ የኔም አሳብ እንደ አቶ ዓወቀ ነው አላቸው።

ከዚህ በኋላ ሁሉም እርስ በርሳቸው ክርክር ገጠሙ። ግማሾቹ የዓወቀ አሳብ መልካም ነው አሉ። ግማሾቹ ደግሞ አባቶቻችን እስከ ዛሬ እንዳቆዩን በየወሩ በያመቱ እያገባንና እየፈተን እንኖራለን እንጂ የተክሊል የቀኑርባን ጋብቻ አንፈልግም። እንደ ቄስ ባንዲት ሴት ብቻ ታስረን መኖራችን ምን በወጣን ነው አሉ።

ነገር ግን የተጉለት ሰው ላዩ ቆዳው ሞኝ መስሎ ልቡ እጅግ ብልህ ነውና በየቤታቸው ከገቡ በኋላ ተኝተውም፤ ቆመውም፤ ተቀምጠውም፤ ቢያስቡት የዓወቀ አሳብ እጅግ መልካም ሆኖ ታያቸው። ከዚህ በኋላ በተጉለት አውራጃ ያቶ እንደ ልቡ ዘመድ የተባለ የሩቀም የቅርቡም ቡሎ ወርቄ ገባያ ድረስ እንገናኝ ተባብሎ ተቃጠረ። ዓወቀ ምንም ብርቱ ጉዳይ አግኝቶናልና ቡሎ ወርቄ ገባያ ድረስ እንድትመጣልን ብለው ላኩበት።

ቀጠሮ ቀን በደረሰ ጊዜ ሁሉም ባንድነት ተሰብስበው ከበርኖስ ተራ በስተቀኝ ባለው በጉብታው ሥር ተቀመጡ።

ገባያተኛው ሁሉ ባያቸው ጊዜ ስለ ብዛታቸውና ለብቻቸው ስለ መቀመጣቸው ያደንቅ ነበረ። ግማሹ በነፍስ ግዳይ ነገር የተጣለ ሰው ያስታርቃሉ ይሆናል አለ። ግማሹ ግን በርስት ነገር የተጣለ ሰው ያስታርቃሉ ይሆናል አለ። ከዚህ በኋላ ያቶ እንደ ልቡ ዘመዶች ባንድነት ተነሥተው ዓወቀ እግር ላይ ወድቀው ማረን ማረን እስከ ዛሬ ድረስ አሳብህን ሁሉ አንቀበልም ብለን በምትሠራው ሥራ ሁሉ፤ በትንሹም በትልቁም ስናስቀይምህ ኖርን። አሁን ግን አሳብህን ሁሉ ብናየውና ብንመረምረው

ሰው ሲታመም በሐኪም ማሳከም፤ ቢሞትም በመቃብሩ ላይ ጽሕፈት ያለበት ጥርብ ደንጊያ ማስቀመጥ፤ ስለ ተዝካርም በጠላና በጠጅ፤ በአረቄ ፈንታ ገንዘብ መሰጠት፤ የጋብቻንም ሥርዓት ማክበርና ሚስትን አለመፍታት እጅግ መልካም ነገር ሆኖ ስለ ታየን በዚህ ነገር አሳብህን ሁሉ ወደን ተቀብለናል። ባለፈው ነገር ብቻ ቂም አትያዝብን አሉት።

ዓወቀም ይህን በሰማ ጊዜ ከደስታው ብዛት የተነሣ ደነገጠ። ለጊዜውም የሚያላግጡበት መሰለው እንጂ እውነት አልመሰለውም። ነገሩንም መላልሰው ከነገሩትና እውነት መሆኑን ካወቀው በኋላ እኔ በናንተ ላይ ምንም ቂኢም የለኝም። ነገር ግን አሳቤና አሳባችሁ ባለመጋጠሙ ብቻ እጅግ አዝኜ ነበር። አሁን እንደ አሳቤ መሆኑን እንዳውቀው እንማማል አላቸው።

እንዴት ብለን እንማማል አሉት። ዋናው ነገር ያለፈው ትንንሹ ነገር የሚያመጣ ጉዳት ቀላ ነውና የአባቴ የአቶ አንደ ልቡ ዘመድ አዝማድ የሆነ ሁሉ ከዚህ ቀድሞ ሚስት ያገባ እንዲሁ በጋብቻው ፀንቶ እንዲኖር። ወደፊትም ሚስት የሚያገባ በተክሊል እንዲያገባ የጋብቻንም ሥርዓት አክብሮ እንዲኖር በዚህ ተማምለን እንታረቅ አላቸው።

ዘመዶቹም ይህን ነገር በቃሉ በሰሙ ጊዜ በዚህ አሁን በተናገርኸው ነገር ሁሉ ተማምለን ለመታረቅ ፈቃዳችን ነው። ነገር ግን አንተም እኛ ሳናውቅ በስሕተት በሠራነው ሥራ ባለፈው ሥራችን ሁሉ ቂም ሳትይዝና ላትጎዳን ማልና እንታረቅ አሉት።

ዓወቀም የልቡ አሳብ መፈጸሙን ስለ ተረዳው ባለማወቅና በስሕተት በሠራችሁት ይቅርና በማወቅና በድፍረትም ብትሠሩት አሁን ንስሐ የምትገቡበት ከሆነ ባለፈው ሥራችሁ ሁሉ ቂም ይገዢ እንዳልጎዳችሁ እምላለሁ አላቸው።

ከዚህም በኋላ ሁሉም በግንባራቸው እየተደፉ ማረን አሉትና ይቅር ለእግዚአብሔር ባላቸው ጊዜ በየተራ እየተነሡ አንገቱን እያቀፉ ይሰሙት ጀመር።

ዕርቃቸውም በመሐላ ከተጨረሰ በኋላ እንደ ገና በጉልበታቸው እየተንበረከኩ ወንድማችን ሆይ፤ መምሬ ሰባጋዲስ ካንተ ጋራ ደግና ክፉ እስከ መነጋገር የደረሱበት ምክንያቱ በአባትህ በሚቹ አቶ እንደ ልቡና በእኛው ምክንያት ነው እንጂ በራሳቸው ጉዳይ ካንተ ጋራ ምንም የሚያገናኝ ነገር አልነበራቸውም። ስለዚህ ዕርቃችን መሠረት ያለው ነገር እንዲሆን ከእርሳቸውም ጋራ ታረቅልን አሉት።

ዓወቀም ከዘመዶቹ ጋራ በመታረቁ ደስ ብሎት ሳለ አሁን ደግሞ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋር እንዲታረቅ ነገሩ ስለ ተጀመረ እጅግ ደስ አለውና ዘመዶቹ ሆይ፤ መምሬ ሰባጋዲስ አሮጌ ልማድ እየያዙና ባንዳንድ ተንኮላኛ ደብተራ ምክር እየተመከሩ ለጊዜው ይቆታሉ እንጂ ልባቸው ገርና ቅን ነው።

በየምክንያቱ እየተገናኘን ስንነጋገር ባንዳንድ ነገር በተቆጡ ጊዜ ሁለተኛ ፊቴን የሚያዩትና የሚያነጋግሩኝ አይመስለኝም። ነገር ግን በማግሥቱ ተመልሰው እየመጡ በትሕትና ቃል ሲያነግሩኝ በጣም አደንቅ ነበር። ስለዚህ በማናቸውም ቢሆን ከእርሳቸው ጋራ ለመታረቅ ፈቃዴ ነው።

ነገር ግን ይህን የዕርቁን ነገር ያነሣችሁት ራሳችሁም አስባችሁ እንደ ሆነ ወይም እርሳቸው አስታርቁኝ ብለው ልከዋችሁ እንደ ሆነ ነገሩን ገልጣችሁ ንገሩኝና እታረቃለሁ አላቸው። ዘመዶቹም ባንድ ቃል ሆነው እኛ ግማሹን ተላጭታ ግማሹን ተቀብታ የሚባለው ተረት እንዳይደርስብን የሁላችንም የጠቡ ምክንያት አንድ ነውና ሁላችንም ታርቀን መንፈስ ቅዱስ እንዲወርድልን አስበን ነው እንጂ እርሳቸው አስታርቁኝ ብለው ልከውን

እንደ ሆነ ውቃቢህ ያጥፋን፤ ያቶ እንደ ልቡን ቀን ይስጠን፤ እያሉ ይምሉ ይገዙቱ ጀመር።

እንግዲያውስ ከነገ ወዲያ አሙስ የሐምሌ ሥላሴ ስለ ሆኑ ወደ ደብረ ብርሃን እመጣለሁና ታቦት ዞሮ ሲገባ አንድ አፍታ በጥዱ ሥር ተገናኝተን ይቅር ለእግዚአብሔር እንድንባባል ይዘችኋቸው እንድትመጡ ይሁን አላቸው።

ምዕራፍ ፱

ስለ ዓወቀና ስለ መምሬ ሰባጋዲስ የዕርቅ ነገር

ያወቀ ዘመዶች የዕርቁን ነገር ተነጋግረውና መታረቂያቸውን ቀንና ሥፍራ ተቃጥረው ከተለያዩ በኋላ ከመካከላቸው ሺመልስ የሚባለውን ዘመዳቸውን ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ቤት ልከው ይኸው እንግዲህ ስለ ዕርቁ ነገር ዓወቀን እሺ አሰኝተነዋልና እርስዎ ወቀሳና ረጅም ነገረ ሳያመጡ ባጭሩ ማረኝ ብለው እንዲወድቁ ይሁን። ወቀሳና ረጅም ነገር ያመጡ እንደ ሆነ ግን ዓወቀ ምላሽ የማያጣ ንቁና ፈጣን መሆኑን ያውቁታልና እርስዎ አንድ ነገር ሲናገሩ እርሱ አንድ ምላሽ ሲያመጣ በመካከሉ እንደ ገና ትጣሉና ዕርቁ ይፈርስብናል። ስለዚህ እንደ መከርንዎ ማረኝ ከማለት በቀር ሌላ ነገር እንዳያመጡ አደራ ብለንዎታል ብለህ ንገራቸው አሉት።

ሺመልስም ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ቤት ሔዶ ከዘመዶቹ የተላከውን ሁሉ በነገራቸው ጊዜ ልጄ በምን ውቃቢ ቀረባችሁትና እሺ አሰኛችሁት። እኔ የፈራሁት ያንን እልኩን ያመጣና አልታረቅም ይላል ብዬ ነበረ እንጂ እርሱማ እሺ እታረቃለሁ ካለ በማን ዕድሌ። አሁንም እናንተ እንዳላችሁት ነገ ወደ ደብረ ብርሃን እመጣለሁና ታቦት ዞሮ ሲገባ በወንዶች መቋሚያ በኩል ፈልጉኝና ከጫምው ላይ ወድቄ ማረኝ እለዋለሁ። ከዚህ በቀር ሌላ

ቃል የተናገርሁ እንደ ሆነ በአቡነ ሰላማ ቃል ነፍሴ ሲኦል ትውረድ በልህ ለዘመዶችህ ሁሉ ንገራቸው አሉትና ተመልሶ ቢነግራቸው እልልታ ብቻ ቀራቸው እንጂ ሁሉም ደስ አላቸው።

ወይዘሮ ትሁን ዘር የምትባል አንዲቱ ዘመዳቸው መምሬ ሰባጋዲስ አንድ አጉል ነገር ተናግረው ዕርቁ ሳይፈርስ የቀረ እንደ ሆነ ምን አለች በሉኝ ብላ ተናገረችና ሴት ስሑት ነች አንች ምን ታውቁያለሽ እያሉ ተሳሳቁባት።

ከዚህም በኋላ በሐምሌ ሰባት ቀን ዓወቀ ከሌሊቱ በ፱ ሰዓት ተነሥቶ ሙሉ ጨረቃ ነበረችና ምንም ችግር ሳያገኘው ጧት ባንድ ሰዓት ደብረ ብርሃን ደረሰ።

ቅዳሴኢውም በሠለስት ነበረና ዕጣነ ሞገር ከተቆመና ታቦት ከዞረ በኋላ የዓወቀ ዘመዶች ሁሉ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋራ ሆነው በጥዱ ሥር ተቀምጠው ሲጠብቁ ዓወቀ በዚያው በቀጠሮ ሰዓት መጥቶ በመካከላቸው ተቀመጠ።

በዚያም ጊዜ አንዱ አቶ ይስማ ሸዋ የሚባለው ተነሥቶ ፊቱን ወደ ዓወቀ አቅንቶ ወንድማችን ሆይ፤ እስካሁን ድረስ ነገሩን አጋልጦ የሚያሳርቅ ሽማግሌ በመታጣቱ ብዙ ወራት ተኳርፈንና ተለያይተን ቆየን። አሁን ግን ያንተ ነገር ሁሉ እያደረ ወደ ልባችን እየገባ ስለ ሔደ በገዛ ራሳችን ማረን በለን ከመታረቅ ደረስን።

ደግሞ የሁላችንም የጠቡ መሠረት የሟቹ የአባትህን ያቶ እንደ ልቡን ተዝካር ነገር ስለ ሆነ ከነፍስ አባታቸው ከመምሬ ሰባጋዲስም ጋር እስከ መቀያየም ደረሳችሁ። ስለዚህ የጠቡ መሠረት አንድ ሆኖ ሳለ ከእኛ ጋራ ታርቀህ ከእርሳቸው ጋራ ሳትታረቅ ብትቀሩ የተጉለት ሰው ሁሉ ጉድ ይላል በማለት ሁለታችሁንም ታረቁ ብለን ብንጠይቃችሁ ለመታረቅ ፈቃዳችሁ መሆኑን አስታውቃችሁን። አሁንም ይቅር ለእግዚአብሔር ተባባሉና በየቤታችን እንሔድ ብሎ ተናገረ።

መምሬ ሰባጋዲስም አቶ ስማ ሸዋ የተናገረውን ነገር በፀጥታ ከሰሙ በኋላ ልጆቹ ሆይ፤ እኔና ዓወቀ የተቀያየምንበት ምክንያቱ ሁላችሁም እንደምታውቁት እኔ ለአባትህ ለአቶ እንደ ልቡ ተዝካር ድግስ ደግሰህ ካህናቱን አብላ፤ አጠጣ፤ በማለት፤ እርሱም ለተዝካራቸው ድግስ በመደገሴ ካህናቱ በመጠጥ እየሰከሩ የማይገባ ሥራ የሠሩ እንደ ሆነ ለሁላችንም ጉዳት ነውና የገንዘብ ምጽዋት ከመስጠት በቀር ድግስ አልደግስም በማለት ነው እንጂ ለራሴ የሚገባኝን ስጦኝ አልሰጥም በማለት አይደለም።

በማንም ሀገር ቢሆን የነፍስ ልጅ ሲሞት ሲጠጣበት የነበረው ዋንጫው፤ ሲተኛበት የነበረው አልጋውና ቁርባቱ፤ ሲለብሰው የነበረው ልብሱ የሚገባው ለነፍስ አባቱ ስለ ሆነ አቶ እንደ ልቡ ገና ሳይሞቱ ተናዘውልኝ ነበር። እኔ ግን ይህን ሁሉ ሳላነሣ መቆየቴ እርሱ አውቆ ያደርገዋል ብዬ ነበር።

አሁንም ታረቅ ካላችሁኝ ይቅር ለእግዚአብሔር ይበለኝ እንጂ ከርሱ የምፈልገው ሌላ ነገር የለኝም ብለው ማረኝ ለማለት ሲቀርቡ ዓወቀ በቁጣ ደሙ ፈላና ዘመዶቹ ሆይ፤ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋራ ታረቅ ብትሉኝ እሺ ማለቴ ባለፈው ሥራቸው ሁሉ ንስሐ የገቡበት መስሎኝ ነበር እንጂ እንደዚህ የወቀሳ ቃል ይናገራሉ ብዬ አላስብሁም ነበር።

አሁንም ይህ አነጋገራቸው እኔን በደለኛ እያስመሰሉ ነውና የዚህ ነገር በሽማግሎች ሳይታይና ሳይጣራ ምንም ቢሆን ከእርሳቸው ጋራ አልታረቅም። ቃል ለምድር ለሰማይ ይሁንብኝ ብሎ ለመሔድ ተነሣ።

ወይዘሮ ትሁን ዘርም በዚያው ቆማ የዓወቀንና የመምሬ ሰባጋዲስን ንግግር ትሰማ ነበርና፤ ይኸውላችኋል፤ ትናንትና ይህን ስንነጋገር መምሬ ሰባጋዲስ አንድ አጉል ነገር ተናግረው ዕርቁ ያልፈረሰ እንደ ሆነ ምን አለኝ በሉኝ አላልኋችሁምን፤ እንግዲህ እረፉት አለችና ወደ ቤቷ የመሔድ ጉዞ ጀመረች።

ያወቀም ዘመዶች ሁሉ ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ዓይናቸውን እያፈጠጡ ቀርበው ትናንትና የዕርቁን ነገር ስንነጋገር ማረኝ ከማለ በቀር ሌላ ቃል የተናገርሁ እንደ ሆነ በአቡነ ሰላማ ቃል ነፍሴ ወደ ሲኦል ትውረድ ብለው አልነበረምን፤ ምን ያለሁ ጉደኛ ነሁ እያሉ ዓይንሁ ላፈር ይሏቸው ጀመር።

መምሬ ሰባጋዲስ ግን ግድየለሽም መሳይ ነበሩና ሁላችሁም እንዲህ ልታወናብዱኝ አይገባም፤ አሁን የተናገርሁትን ሁሉ ሰምታችኋል። ታረቅ ብትሉኝ ሁሉም ይቅርብኝና ይቅር ለእግዚአብሔር ይበለኝ አልሁ እንጂ አባትህ የተናዘዙልኝ ለእኔ የሚገባኝ ለእኔ ካልሰኸኝ አልታረቅም አላልሁም። እርሱ ግን በዚህ አሁን በተናገርሁት ነገር አልታረቅም ካለ የዕርቁ ማፍረሻ ሰበብ መፈለጉ ነውና ይተወው፤ ይፈንጥረው ብለው በቁጣ ተነሡ።

ከዚህም በኋላ ያወቀ ዘመዶችና የመምሬ ሰባጋዲስ ወዳጆች ሁሉ ያሰቡት የዕርቁ ነገር ቀርቶ ያላሰቡት ጡብ ስለ ተነሣ አዝነው እንግዲህ ይህን ነገር እኛ የማንጨርሰው ከሆነ ሊቃውንቱ በእጩጩ ሰብሳቢነት ጉባዔ አድርገው የተዝካርን ነገር ከጨረሱ በኋላ በሌላውም ለየትንንሹ የመንፈሳዊ ጉዳይ ወደ ፊት ጉባዔ አድርገው ሊነጋገሩበት ቀን ወስነዋልና ይህም መምሬ ሰባጋዲስና ዓወቀ የተጣሉበትን የዋንጫና ያልጋ የልብስ ነገር ጉባዔ ቀርቦ ቢጨርስ ይሻላል በማለት ሁለቱም በጉባዔው እንዲገናኙ አስማምተውና አፈጣጥመው በየቤታቸው ሔዱ።

ምዕራፍ ፲

ስለ መምሬ ሰባጋዲስ ድንጋጤና ጥንቃቄ

መምሬ ሰባጋዲስ ወደ ክፉ ይተረጎምብኛል ብለው ባላሰቡት ነገር ዓወቀ እንደ ተቆጣና ዕርቁ እንደ ፈረሰ አይተው እጅግ ደነገጡ። ይልቁንም ወደ ፊት በሊቃውንቱ ጉባዔ ቀርበው ከዓወቀ ጋራ እንዲነጋገሩ ነገሩ በመቆረጡ በፍርሐት ተርበደቡ።

ቢሆንም መምሬ ሰባጋዲስ ቁርበታቸው ብቻ ሞኝ ይመስላል እንጂ ውስጠ ብልጥ ነበሩና እንግዲህ በጉባዔው ፊት ቀርበው ከዓወቀ ጋራ ተነጋግጦ የተረታሁ እንደ ሆነ ተንቁና ተዋርጄ ልኖር ነው። ይልቁንም ዓወቀ በዚህ ነገር እጅግ ተናደሏልና ምናልባት ለስሚውና ለፈራጁ የሚያስቸግር አንድ የወንጀል ነገር አምጥቶ ሥልጣኑ ይያዝልኝ ብሎ የተናገረ እንደ ሆነ ለፋሲካ በዓል ከየነፍስ ልጆቹ የጦም ቆሎ እንኳ እንዳልቀበል ያደርገኛል። ለዚህም ነገር የሚጠቅም ምክር ከደብረ ብርሃን አለቃ እንዳልጠይቅ ለትጉለት ቅርስ ስለ ሆነ ወሬው በቶሎ ይሰማማብኛልና ወደ አንኮበር ወጥቼ የየደብሩን አለቆች ብጠይቅ ይሻላል ብለው በቶሎ ስንቃቸውን አሰናድተው ተጓዙ። አንኮበርም በደረሱ ጊዜ ከወዳጃቸው ከመምሬ አሰጋኸኝ ቤት ገብተው አደሩ። በማግሥቱኡም በማለዳ ተነሥተው ወደ ማርያም አለቃ ሔደው የዘመኑን አዲስ ሥልጣኔ ተምሬአለሁ የሚል ዓወቀ የሚባል በተጉለት ወረዳ ተነሥቶ የነፍስ ልጆችህ ሲሞቱ ልብስ መውሰድ አይገባህም ብሎ ክርክር ይዞኛል። ነገሩም ወደ ፊት ሊቃውንቱና መምሕራኑ ጉባዔ በሚያደርጉበት ጊዜ እንዲታይ ተቃጥረናልና እንደ ወዳጅ መክረው፤ እንደ ዳኛ ፈርደው በዚህ ነገር ግፉበትም ቢሉኝ፤ ይቀርብህም፤ ቢሉ ከፈቃድዎ አልወጣምና የሚያዋጣኝን እርግጡን ንገር እንዲነገሩኝ ተማጥኜብዎታለሁ ብለው ከጫማቸው ላይ ወደቁ።

አለቃም የመምሬ ሰባጋዲስን ነገር ከሰሙ በኋላ መምሬ ሆይ፤ ዘመኑም የሰውም እውቀት ተለዋውጧልና እንደ ዘመኑ መሥራት ይሻላል። ዘመን የማይለውጠው የሃይማኖትን ነገር ብቻ ነው እንጂኢ የልማድ ነገር ንጉሥንና መንግሥትን ወይም ሕዝብን የሚጎዱ ካልሆነ በቀር ጥቅሙን እያመዘዘኑ ቢለውጡት አያስቸገርም። ስለዚህ የነፍስ ልጃችሁ በሞተ ጊዜ ባለ ጠጋ እንደ ሆነ ልብሱንና አልጋውን ጀንዲውን ለነዳያን መመጽወት ነው። ድኃ የሆነ እንደ ሆነ ግን ለድኃይቱ ሚስቱና ለልጆቹ መተው ነው እንጂኢ እናንተ ቀሳውስቱ እየወሰዳችሁ ልትስሉብሱት የሚገባ አይመስለኝም። እንዲያውም እስከ ዛሬ ልብ አድርገን ባናስተውለው ነው እንጂ አንዳንዱ ሰው በሚጋባ በሽታ ተስቦ ወይም በተቅማጥ ይሞታልና የዚያን ልብስ እየወሰዱ መልበስ ወይም ለሌላ ሰው መሸጥ ትልቅ ስህተት ነው።

ሀኪሞችማ በሚገባ በሽታ የታመመ ሰው ሲሞት የለበሰውን ልብስ በእሳት አቃጥሎ እያሉ ያዛሉ ሲሉ ሰምተናልና ይህን የመሰለውን ጉዳት የሚያመጣው ንገር ቢቀርብዎ ይሻላል። ደግሞ እርስዎ የሚቹን ልብስ መውሰድ ይገባኛል ብለው ሲከራከሩ ዓወቀ የሚች ልብስ ለነፍስ አባቱ ይገባል ተብሎ የታዘዘበትን መጽሐፍ ይንገሩኝ ያለዎ እንደ ሆነ አያገኙምና ትልቅ ኅፍረት ይሆንብዎታል።

ይልቁንም ዓወቀ አጽንቶ የያዘው ይህን የመሰለ ንገር በአርቶዶክሳዊትና በእስክንድርያዊት ቤተ ክርስቲያን አይደረግም በማለት ነው ሲሉ ስምተናልና በዚህ ነገር በጣም ቢጠነቀቁ ይሻላል። እንግዲህ በእኔ ወገን የምመክርዎ በጉባዔው ፊት ሲቀርቡ አጥፍቻለሁ ማረኝ ብለው በዓወቀ እግር እንዲወድቁና ነገሩ እንዲቀር ነው ብለው ከልብ የሆነ እውነተኛ ምክር መከርዎቻቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም መካሪና ዘመድ አያሳጣዎ ብለው መርቀው ተሰናበቱ።

ከዚያም ሲወጡ በየተራ እየሑዱ የሚካኔልን፣ የጊዮርጊስን፣ የመድኃኔ ዓለምን አለቆች ቢጠይቋቸው ከማርያም አለቃ ጋራ የተማከሩ ይመስል ቃላቸው አንድ ስለ ሆነ መምሬ ሰባጋዲስ ሳይጠራጠሩ ምክራቸውን ተቀበሉ።

ባራተኛውም ቀን ከወዳጃቸው ከመሬ አሰጋኸኝ ጋራ ተሰነባብተው ወደ ተጉለት ተመለሱ።

ምዕራፍ 16

ስለ ሁለተኛው ጉባዔ ነገር

በዓወቀና በመምሬ ሰባጋዲስ መካከል በተነሣው በተዝካር ነገር ሊቃውንቱና መምሕራኑ ጉባዔ አድርገው የተዝካር ነገር ከጨረሱ በኋላ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ሌላውንም በስሕተት የገባውን ለመሙላት አሳባቸውን ገልጠው ቢናገሩ በየቤታቸው ስናስብበት ከርመን ሁለተኛውን ጉባዔ በሚመጣው ዓመት በኅዳር ፰ ቀን እናደርጋለን ተባብለው ተለያይተው ነበርና አሁን ቀጠሮ ስለ ደረሰ ቀደም እያሉ በኅዳር ፩ ቀን እንጦጦ ራጉኤል (እንተ ይእቲ ደብረ ኃይል) ገቡ። መልአከ ፀሐይ ክንፉ ብቻ የልብ በሽታ ነበረባቸው ጾመ ፍልሰታን በጥሬና በውኃ እጾማለሁ ብለው የልባቸው በሽታ ተቀስቅሶባቸው ጳጉሜ ሲገባ አረፉና በደብረ ሊባኖስ ተቀበሩ።

እጨጌውም ሊቃውንቱና መምሕራኑ በዚያው በቀጠሮው ቀን መምጣታቸውን በሰሙ ጊዜ የደብረ ሊባኖስን ገዳም መጋቢና ፀባቲውን አስከትለው በኅዳር ፯ እንጦጦ ራጉኤል ደረሱ። በማግሥቱም በማለዳ መጥተው በጉባዔው በተቀመጡ ጊዜ ሊቃውንቱና መምሕራኑ እየመጡ እንድ እማዕረጋቸው ተራ በየመንበራቸው ተቀመጡ።

ከዚህም በኋላ ፓትርያርክ ጐሹ ተነሥተው ከእጩጌው ፈቃድ ከተቀበሉ በኋላ ጉባዔ የሆነበትን ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ነገር ይናገሩ ጀመሩ።

አባቶቼና ወንድሞቼ ሆይ፤ አስቀድሞ የእግዚአብሔር ስሙ የተባረከ ይሁንና ከዚህ ቀንና ሰዓት ስለ ደረሰን ባንድነትም ስለ ሰበሰበን እናመሰግናለን። አሁን በዚህ ጉባዔ የተሰበሰብንበት ምክንያቱ ከዚህ ቀድሞ በዓወቀና በመምሬ ሰባጋዲስ መካከል የተነሣውን የተዝካርን ነገር ተነጋግረን ስንጨርስ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የኖረውን ትንንሹን የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት እንድናሻሽል ቢነግሩን በየቤታችን ሥናስብበ ከርመን ክረምት ውጭ በኅዳር ፰ ቀን ተገናኝተን እንድንጨርስ ተስማምተን ተለያይተን ነበርን። የዛሬው ጉባዔ ምክንያቱ ይህ ነው።

እኔ በበኩሌ የተማሩትን ወዳጆቼን ሰብስቤ ባማክራቸው ሁሉም የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም አሳብ መልካም ነው ብለውኛልና ሌላ የምጨምርበት ነገር የለኝም። ስለዚህ እናንተ በየተራ እየተነሣችሁ ለዚሁ ነገር አሳባችሁን አስታውቁና በበዛው ወገን ነገሩ ይቆረጣል አሏቸው።

ከዚህም በኋላ መልአክ ገነት እንግዳ ተነሥተው እንደ እኔ አሳብ የሆነ እንደ ሆነ እስካሁን በልማድ ስንሠራው በኖርነው ባለፈው ሥራችን እግዚአብሔር ይቅር ይበለን እንጂ ለወደ ፊቱ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም እንደ ተናገሩት ቢሆን መልካም ነው አሉ።

ቀጥሎ መልአክ ብርሃን ኃይሉ ተነሥተው ዕውር ምን ትሻለህ ቢሉት ብርሃን አለ ይባላል። እኛስ በልማድ ከመኖር በመጽሐፍ ቃል መኖር ይሻላል ሲሉን ጊዜ ሌላ ምን ነገር ያስፈልገናል። በማናቸውም ቢሆን የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ነገር መልካም ነው ብለው ተቀመጡ።

ቀጥሎ መልአክ ስለማ ምርህካ ተነሥተው የእኛ ነገር በገዛ አረሚ እባብ ይዞ ታስፈራራ እንደሚባልው ነገር ሊሆንብን ነው።

በልማድ መኖር ቀርቶ በመጽሐፍ ቃል መኖር ይሻላል ሲሉ ጊዜ ምን ነገር እንጨምርበታለን። የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ነገር መልካም ነው አሉ።

ቀጥሎም መልአከ ኃይል ተስፋዬ ተነሥተው ከዳቦ የተገኘ ወጥ አብረህ ግመጥ፤ እንደሚባለው ሁሉ አሁን በተዘካር ምክንያት ተነሳሥቶ በቤተ ክርስቲያናችን በስሕተት ገብቶ ልማድ ሆኖ የኖረው ነገር ሁሉ እየተሻሻለ ይታደስ ሲባል ጊዜ ወደን ተቀብለናል ከማለት በቀር ሌላ ምን እንጨምርበታለን። የዓቃቤ ሰዓት ዘወረደ ማርያም ነገር እጅግ መልካም ነውና እንቀበለዋለን አሉ።

ቀጥሎ ቄስ አጼ ገብረ ሚካኤል ተነሥተው እሳት ቢተኛ፤ ገለባ ሰደደ ጉበኛ የሚባለው ተረት በእኛ ደረሰ። ቢሆን ይህን የመሰለውን የቤተ ክርስቲያንን ሥርዓት መጀመሪያ እኛው አስበን ማሻሻልና ማደስ ይገባን ነበር። ባይሆንስ እግዚአብሔር ዓወቀንና መምሬ ሰባጋዲስን ምክንያት አድርጎ ሲያስነሣልን ጊዜ እሺ ወደናል ከማለት በቀር ሌላ ምን እንናገራለን። እኔ በፍጹም ልቤ የዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያምን ነገር ተቀብያለሁ ብለው ተናገሩ ነገሩ በሁሉም ዘንድ መወደዱን ለማስረዳት በጉባዔው ያሉት ሁሉ በደታ አጨበጩ።

ከዚያም በኋላ የደብረ ኃይል አጋፋሪ ወደ ብጹዕ እጨጌ ቀርቦ ይህ በጉባዔ የተጨረሰው መንፈሳዊ ነገር ሁሉ ያገራችንን ሕዝብ በሙሉ ደስ የሚያሰኝ የደስታ ቀን ስለ ሆነ ነገ እሁድ ቅዳሴ ውጭ መዘምራት ገስግሰው ወረብ እንዲወርቡና በከበሮና በጸናጽል እግዚአብሔርን እያመሰገኑ ለማስረገጥ ማሰባቸውን አመለከተ።

ብጹዕ እጨጌም ፈቃድ ባደረጉ ጊዜ ወደ ማታ ደወል ተደውሎ የየደብሩ መዘምራት ትልቁም ትንሹም ተሰበሰቡና በማግሥቱ የሚወርቡትን ወረብ ሲማከሩ የዜማው መምር ተነሥቶ በጉባዔው ስለ ተፈጸመው ስለ ሙሉ የኢትዮጵያ ሕዝብ ደስታ በመጀመሪያ ንሴብሐ

ለእግዚአብሔር ስቡሐ ዘተሰብሐ ብለን ወረቡን ስለ አቡነ ተክለ ሃይማኖትና በወንበራቸው ስለ ተቀመጡት ስለ እጨጌው ክቡር አበ ኩልነ አባ ተክለ ሃይማኖት። አስታጋብአነ ለሰብሐተ እግዚአብሔር እንላለን።

በጽፋትም ጊዜ ጉባዔው ስለ ተደረገበት ስለ ደብራችን ክብር ንፍሑ ቀርነ በጽዮን በደረብ ኃይል። ስብኩ በዓለ ራጉኤል ሊቀ መላእክት ብለን እንጨርሳለን ብለው ተናገሩና በዚህ ተስማምተው ሔዱ።

በማግሥቱም ስለ እሁድነቱ ቅዳሴው በነግህ ነበረና ጸሎተ ቅዳሴው ከተፈጸመ በኋላ ብፁዕ እጨጌ ቀሳውስቱ ላይ መንበራቸውን አስዘርግተው በተቀመጡ ጊዜ ሊቃውንቱና መምሕራኑ ሁሉ በቀኝና በግራ እንደ ማዕረጋቸው ተራ ተቀመጡ።

ደግሞ የጉባዔውን መጨረሻ ለማየት ብዙ መሳፍንትና መኳንንት ከአዲስ አበባ ወጥተው ነበርና እነርሱም እንደ ማዕረጋቸው ባንድ ወገን ተቀመጡ።

ከዚህም በኋላ መዘምራኑ ድርብ መርገፋቸውን፤ ግምጃ ቀሚሳቸውን እየለበሱ መጥተው ከሰቅሰቁ በታች ባለው ሜዳ ላይ ሆነው ንሴብሐ ብለው ሲጨርሱ አበ ኩልነ አባ ተክለ ሃይማኖት በሚለው ወረብ እያስረገጡ ቆይተው ሲደምቅ ንፍሑ ቀርነ በጽዮን በደብረ ኃይል የሚለውን እየጸፉ ያሸበሸቡ ጀመር።

ከቶ ይህን የመስለ የደስታ በዓል በመቻም ጊዜ ተደርጎ አያውቅም ይባላል።

ወረቡም ሲጨረስ ብፁዕ እጨጌ ተነሥተው ቆመው የጉባዔውን ነገር ሁሉ በፍቅርና በሰላም ስለ መጨረሳቸው ሊቃውንቱና መምሕራኑን እያመሰገኑ መሳፍንቱና መኳንንቱም፤ ሕዝቡም ሁሉ የጉባዔውን መጨረሻ ለማየት ከአዲስ አበባ በመምጣታቸው እየመረቁ ካሳረጉ በኋላ ተቀመጡ።

ይህም ሁሉ ሲሆን ዓወቀ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋራ እርቅ የተፋረሱበትን ነገር ለጉባዔው ለማመልከት በዚያው ቆሞ ሲጠባበቅ ነበረና እጨጌውና ሊቃውንቱ ለመሔድ በሚነሡበት ጊዜ ድምጹን ከፍ አድርጎ አባቶቹ ሆይ፤ ከመምሬ ሰባጋዲስ ጋራ በፊታችሁ የምነጋገርበት ትንሽ ጉዳይ አለኝና ስለ ስባረ አጽሙ አንድ አፍታ ተቀምጣችሁ አድምጡኝ ብሎ የልመና ቃል ተናገረ።

አፈ ጉባዔውም መልአከ ኃይል ተስፋዬ ተነሥተው ቆመው ስለ ስባረ አጽሙ ብለህ ስትለምን እንኳን ትንሽና ትልቅም ጉዳይ ቢሆን እንሰማሃለንና ተናገር አሉት።

መምሬ ሰባጋዲስ ግን የአንኮበር አለቆች እንደ መከርዋቸው ዓወቀ ለጉባዔው የሚናገርባቸውን ነገር ለመተውና ማረኝ ለማለት ቁርጥ አሳብ አድርገው ነበርና ገና መናገር ሳይጀምር ታላቅ ድንጋይ ተሸክመው በእግሩ ሥር ወድቀው እስካሁን በአባትህ ተዝካርና በመቃብር ቤታቸው፤ በሙት ልብሱም ነገር ስለ አስቸገርሁህ ንስሐ ገብቻለሁና አንተም ስለ ስባረ አጽሙ ብለህ ማረኝ አሉት።

ዓወቀም ለመማሩ እምረዎታለሁ። ነገር ግን የተጣላንበትን ነገር ሊቃውንቱ ቢሰሙት ምን ቸገርዎ እያለ ቢያመለክታቸው፤ እኔ አጥፍቻለሁ፤ ንስሐ ገብቻለሁ ሊቃውንቱ እንዲሰሙት ምን ያስፈልጋል። አሁን እኔን ይቅር ካላልኸኝ አንተንም ሰማያዊ አባትህ ይቅር አይልህም እያሉ ያንኑ የሚያውቁትን የአቡነ ዘበሰማያትን ጥቅስ እየጠቀሱ ያስፈራሩት ጀመር።

ዓወቀም ነገሩ በሊቃውንት ፊት ይገለጥ ማለቱ የእርቁ መሠረቱ እንዲጸና ነበር እንጂኢ እርቁን እምቢ ለማለት አልነበረምና መምሬ ሆይ፤ አሳብዎ እንደዚህ ከሆነ አጥፍቻለሁ ማረኝ ማለት ብቻ የሚበቃ አይደለምና ስለ ተዝካርና ስለ መቃብር ቤት፤ ስለ ሙት ልብስ መውሰድ ነገር የአንተ

አሳብ ሁሉ ገብቶኛል ብለው በነዚህ በሊቃውንቱና በመምህራኑ ፊት ይናገሩና ይቅር ለእግዚአብሔር እላለሁ አላቸው።

ልጄ ሆይ፤ ለምን እንደ ሦስት ዓመት ሕፃን ታደርገኛለህ። ምንስ ቢሆን ነገር ሳይገባኝና ሳልረዳው አጥፍቻለሁና ማረኝ እላለሁ። ተዝካር በጠላ፣ በጠጅ፣ በአረቄ፣ ከሚሆን በገንዘብ ወይም በእክልና በከብት ምጽዋት ቢሆን መሻሉን አንተው አስረድተኸኛል። የመቃብር ቤትም በእንጨትና በሣር ከሚሆን በጥርብ ደንጊያ ቢሆን ለብዙ ዘመን የሚቆይ መሆኑን አንተው አስረድተኸኛል። የሙት ልብስም ለነዳያን ቢመጸውት መልካም መሆኑን፤ የአንኮበር አለቆች አስረድተውኛልና ሁሉም ገብቶኛል፤ እያሉ እየተንገፈገፉ ይናገሩ ጀመር። ዓወቀም መምሬ ሰባጋዲስ ባለፈው ሥራቸው ሁሉ በእርግጥ ንስሐ መግባታቸውን ከተረዳ በኋላ መምሬ ሆይ፤ እንደዚህስ ከሆነ ይማሩኝ የምልዎ እኔ ነኝ ብሎ ተሸቀዳድም በጫማቸው ላይ ወደቀ። መምሬ ሰባጋዲስም በራሱ ላይ ወድቀው ሁለቱም ድምጣቸውን እያሰሙ ይቅር ለእግዚአብሔር ተባባሉ።

ምዕራፍ ፲፪

ስለ መምሬ ሰባጋዲስ ስብከት

የእርቁም ነገር ከተጨረሰ በኋላ መምሬ ሰባጋዲስ ወደ እጨጌው ቀርበው ብጹዕ አባታችን ሆይ፤ ከዓወቀ ጋራ እስከ መቀያየምና ይቅር ለእግዚአብሔር እስከ መባባል የደረሰንበትን ነገር ሁሉ በሊቃውንቱና በመምህራኑ ፊት ለመስበክ አስቤአልሁና ፈቃድዎን እለምናለሁ።

ይልቁንም ዋናው አሳቤ የጉባዔውን ፍጻሜ ለማየት ከአዲስ አበባ የመጡት መሳፍንቱና መኳንንቱ ሳይበታተኑበኝ አሁን ለመጀመር ነው ብለው ተናገሩ።

ብፁዕ እጩንም ከሊቃውንቱና ከመምሕራኑ ጋራ ከተማከሩ በኋላ ፈቅደንልሃልና ስብከትህን ጀምር አሏቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ከፍ ባለ ሥፍራ ላይ ቆመው ከዚህ ቀጥሎ ያለውን ስብከት ጀመሩ።

ጌቶችና አባቶቹ፤ ወንድሞቹም ሆይ፤ ዛሬ ጊዜ አጋጥሞኝ እናንተ ክቡራን ሊቃውንትና መምሕራን፤ ይልቁንም ብፁዕ እጩን ጉባዔ ባደረጋችሁበት ቀን በፊታችሁ ቆሜ የልቤን አሳብ ለመናገር ስለ ተፈቀደልኝ እጅግ መታደል ነውና በሙሉ ሰውነቴ ደስታ ይሰማኛል።

ቀሳውስት ያልፋሉ፤ ቀሳስት ይተካሉ። ቤተ ክርስቲያን ግን ለዘላለም እርስዋ ናት። ከዚህም ቀድሞ ይህን ካለማወቁ የተነሣ በየምክንያቱ ከየነፍ ልጆቹ በሰበሰቡሁት ገንዘብ ሰፊ ርስት ገዛሁ። ቤትም ሠራሁ። የደስታ ገነትም አድርጌ ልዩ ልዩ ፍሬ የሚያፈራ ተክልና ዛፍ ተክልሁ። የላምና የበግም መንጋ አበዛሁ። ታላቅና የተፈራም ሆንሁ። ከእኔም አስቀድሞ በተገለጹ ከነበሩት ቀሳውስት ይልቅ ከበርሁ። ዓይኔ ያየውን፤ ልቤም ያሰበውን ሁሉ በማግኘት ሰውነቴን ደስ አሰኘኋት።

አሁን ግን ለሁሉ ጊዜ አለውና በአቶ እንደ ልቡ ተዘካር ነገር በልጃቸው ከዓወቀ ጋራ መነጋገር ከጀመርሁበት ቀን ወዲህ ያለፈውን ሥራዬን ሁሉ ብመለከተው ከንቱና የከንቱ ከንቱ ሆኖ አገኘሁት። ከንቱ ነፋስም እንደ መከተል ቆጠርሁት።

ጨው ሆኜ ሳለሁ አንድ ቀን እንኳ አልጫ የሆነውን የሰውን ልብ አላጣፈጥሁም። ሙብራት ሆኜ ሳለሁ አንድ ቀን እንኳ በጨለማ ውስጥ አላበራሁም። የተራራ ላይ መንደር ሆኜ ሳለሁ አንድ ቀን እንኳ አልታየሁም።

አሁን ግን እናንተ ሊቃውንቱና መምሕራትኑ በደብረ ኃይል ጉባዔ አድርጋችሁ መንፈሳዊውን የቤተ ክርስቲያንን ሥርዓት ሁሉ እያሻሻላችሁ በማደሳችሁና በመወሰናችሁ ወደ ፊት የሚነሡ ቀሳውስትና ዲያቆናት

በሠራችሁትና በወሰናችሁት ሥርዓት ጸንተው የኖሩ እንደ ሆነ እንደ እኛ ከመወቀስ ይድናሉ ብዬ ተስፋ አደርጋለሁ።

ይህንም መንፈሳዊውን ነገር ሁሉ ለመወሰን ላሳሰባችሁ ለእግዚአብሔር ምስጋና ይገባዋል። ስሙም ለዘላለም የተባረከ ይሁን። ጌቶችና አባቶቼ ሆይ፤ እንደዚህም ስላልኋችሁ ይህ ያለፈው ስትተት ሁሉ የእናንተም ጭምር ነው እንጂ የእኛ የቀሳውስቱና የዲያቆናቱ ብቻ አለመሆኑንን ማወቅና መረዳት ይገባችኋል። ይህንኑም አሁን በየተራው እያደረግሁ እነግራኋለሁ ብለው ገና ለመናገር ሳይጀምሩ፤ ብፁዕ እጨጌ ወደ መምሬ ሰባጋዲስ ፊታቸውን አዙረው አንተ ቄስ ምነው እንግዲህ አይበቃህምን። ደግሞ እነዚህን ሊቃውንቱን ምን አደረጉ ልትላቸው ይሆን አላቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ለጊዜው ደንገጥ ካሉ በኋላ እንደ ገና አንሰራሩና ፊታቸውን ወደ እጨጌ አቅንተው ብፁዕ አባታችን ሆይ፤ ባልፈው ነገር ሁሉ እንደ ንፍሮ ተቀቅያለሁ፤ በሰያለሁና እባክዎ ይተውኝ እንጂሎቴ ይውጣልኝ። አለዛሬም እነዚህ ሊቃውንቱና መምሕራኑ ባንድነት ተሰብስበው አይገኙምና የልቤን እንድናገር በተክለ ሃይማኖት በሰባረ አጽሙ ይፍቀፉልኝ እያሉ ይውለበለቡ ጀመር።

በዚህም ጊዜ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው እውነት ነገር የሚናገር ከሆነ ቢናገር እኛ ምን ቸገረን ብለው ለእጨጌ በቀስታ አመለከቱና ተፈቅዶልሃልና ተናገር አሏቸው።

መምሬ ሰባጋዲስም ስለ ተፈቀደላቸው እያመሰገኑ፤ እጅ ከነሡ በኋላ ተናገርማ ካላችሁኝ መልአከ ኃይል ተስፋዬና ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም በጉባዔው ፊት ቆመው ጥፋቱን ሁሉ በእኛ በቀሳውስቱ ላይ እያስመሰሉ ለተናገሩት ሁሉ ምላሹን እንዳልሰጥ ያለቀውን ነገር እንደ ገና መጀመር ይሆንብኛልና ሳያውቁብን ቀሩ እንዳትሉ ብቻ ባጭሩ አድርጌ እናገራለሁ።

ባለፈው ዘመን ስንሠራቸው ከነበረው ሥራዎች ሁሉ እንደ ነውር ሆነው የተቆጠሩብን አሥር ነገሮች ናቸው።

፩ኛ. በየድግስና በየተዝካሩ ቤት ስለ መስከር፤

፪ኛ. ቀሳውስት ሚስቶቻቸውን ስለ መፍታት፤

፫ኛ. ቀሳውስት ንባብና ትርጓሜ ሳይማሩ ስለ መቀሰስ፤

፬ኛ. የቤተ ክርስቲያን አለቃ የግዕዝ ቋንቋ ስለ አለማወቁ፤

፭ኛ. ቀሳውስት ብር እየሰጡ ቅስና ስለ መሾማቸው፤

፮ኛ. ለድኃ ትንሽ ፍታት፤ ለባለ ጠጋ ትልቅ ፍታት ስለ መደረጉ፤

፯ኛ. ቀሳውስት በሽተኛ አቁርበው ገንዘብ ስለ መቀበላቸው፤

፰ኛ. ቀሳውስት በተክሊል ሚስት ስለ አለማግባታቸው፤

፱ኛ. ቀሳውስት ታቦት ረከሰ እያሉ ስለ ማስባረካቸው፤

፲ኛ. ቀሳውስት በቅዳሴ ጊዜ ወንጌል እየተረገሙ ስለ አለማሰማታቸው ነው።

እንግዲህ ምናልባት በነዚህ ባለፉት ነገሮች ሁሉ በእለተ ምጽአት በክርስቶስ በጌትነቱ ዙፋን ጌት በምንቆምበት ጊዜ የሚፈርድብን የሆነ እንደ ሆነ አላፊዎች የምናደርገው ጳጳሳቱንና እናንተን ሊቃውንቱን መሆኑ የማይጠረጠር ነው ብለው ሌላ ነገር እጅምራለሁ ሲሉ ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ተነሥተው ምነው መምሬ፤ እንዲያው ያለ ልጋም ልትጋልበን ጀመርህና ባልተናዘዙትና ንስሐ ባልገቡ ሰዎች ቤት እየገባህ አንድ ዋንጫ ጠላ በጠጣህ ቁጥር በሐልዮ፤ በነቢብ፤ በገቢር፤ የሠራችሁትን ኃጢአት ሁሉ እግዚአብሔር ይፍታ እያልህ የምትሒደው ለካ እኛን ሊቃውንቱን አላፊዎች አደርጋለሁ እያልህ ኖርዋል።

በል እስቲ በማናቸውም ቢሆን እኛን አላፊዎች የምታደርጉበትን ምክንያቱን ሁሉ ገልጠህ ተናገርና እንስማው አሏቸው።

አላፊዎች የምናደርግበት ምክንያቱም እስከ ዛሬ ድረስ በስሕተት የገባውን ሁሉ ልማድ አድርገን ስንኖር ባይናችሁ እያያችሁ፤ በጆሮአችሁ እየሰማችሁ እንደ መጻሕፍት ቃል ኑሮ እንጂ በልማድ መኖር አይገባችሁም ብላችሁ ስላልመከራችሁን እምቢ ብንልም በቤተ ክርስቲያን ፊት ስላልገሠፃችሁን ነው።

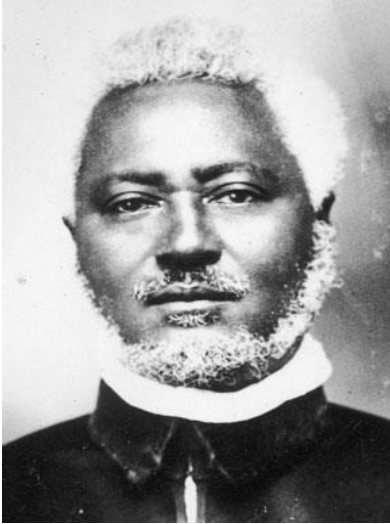
ይልቁንም እኛ ያልተማርነው ቀሳውስቱና ዲያቆናቱ ብናጠፉ እንኳ እናንተ የተማራችሁት ሊቃውንቱ እንደ መጻሕፍቱ ቃል እየሠራችሁ ለእኛ አብነት መሆን ይገባችሁ ነበርና እየሠራችሁ አብነታችሁን ባለማየታችሁ ነው። እስቲ እንደ እኛ በልማድ የማይኖሩ ሊቃውንቶች በመቶ ስንት የሚገኙ ይመስልዎታል። ጠባቂ የሌላቸው እብንት እንዲጠፉና ተኩላ እንዲበላቸው የታወቀ አይደለም፤ ምንስ በጎቹን ተኩላ ቢበላቸው ጠባቂው ቅጣት ይቀርሳታልን።

እንግዲህ ይህን ሁሉ ጥፋት በእኛ በቀሳውስቱ ላይ ብቻ ለማድረግ በጉባዔ ተሰብስባችሁ መታረቁ ብታደርጉን እግዚአብሔር ይወድላችኋልን እያሉ የልባቸውን ተናግረው ሲጨርሱ አባቶቼ ሆይ፤ እርጥቡ ሬሳ፤ ደረቁን አስነሣ እንደሚባል ዓቃቤ ሰዓት ዘወልደ ማርያም ጥፋቱን ሁሉ በቀሳውስት ላይ ብቻ እያደረጉ ስለ ተናገሩ ተናድጄ ያለፈውን ነገር ተናገርሁ እንጂ ለወደ ፊቱም ሁሉንም የተወሰነውን ሥርዓት አጽንተን ለመጠበቅ ያብቃን እንጂ ምንም የሚያከራክር ነገር የለበትም። ስለ ሆነም ነገሩ ከልቤ እየገንፈለ በድፍረት ይህን ሁሉ ነገር በመናገሬ ማሩኝ ብለው አንገታቸውን ሲደፉ፤ መልአክ ስለማ ምህርካ ተነሥተው መምሬ ሰባጋዲስ ሆይ፤ እኛ ዛሬ የተሰበሰብነው ለእውነት ነገር ነው እንጂ ለሐሰትና ውዳሴ አይደለምና አሁን እርስዎ የተናገሩት ሁሉ እውነቱን ነገር ስለሆነ ከእኛ ወገን በድፍረት የሚቆጥርብዎ አንድም ሰው አይገኝም፤ ብለው ቢናገሩ

በጉባዔው የተቀመጡት ሊቃውንቶችና መምህራኑ ቃሉ ቃላችን ነው በማለት ሁሉም በደስታ አጨበጩት።

ከዚህም በኋላ በመጀመሪያው ጉባዔ የተሰማሙበት ነገር ሁሉ በመዝገብ ተጽፎ በእጨጌውና በሊቃውንቱ ማኅተም ታትሞ ነበርና ይህም በሁለተኛው ጉባዔ የተሰማሙበት ነገር ሁሉ ተጨማሪ ሆኖ በዚያው በፊተኛው መዝገብ ተጽፎ እንደ ገና ሁሉም አትመውበት ኋላ ለሚነሣው ትውልድ ምስክር ሆኖ እንዲቆይ ዋናው መዝገብ በደብረ ሊባኖስ ይቀመጥ። ከዚያው በትክክል አንዳንድ ግልባጭ እየተጻፈ በሸዋ አውራጃ በዝቋላና በፍርኩታ፤ በትግሬ አውራጃ በአክሱምና በደብረ ቢዘን፤ በቤጌምድር አውራጃ በጣና ባሕር ቂርቆስ፤ በሳይንት አውራጃ በተድባበ ማርያም በጎጃም አውራጃ በመርጡለ ማርያምና፤ በዲማ፤ በወሎ አውራጃ በሐይቅና በግሼን ጉዳማት እንዲቀመጥ ፈቅደናልና የብፁዕ እጨጌ ዳብዳቤ እየተጨመረ እንዲላክ ይሁን በማለት ተሰማምተው ጉባዔ ተጨረሱ።

ተፈጸመ።

ስለደራሲው በጥቂቱ

ብላቴን ጌታ ኅዳይ ወልደ ሥላሴ በመኻል ኢትዮጵያ በሰሜን ሸዋ በመርሐቤቴ አውራጃ በታች ቤት ወረዳ ረመሸት ቀበሌ ደን አቦ ገዳም በ፲፰፻፸፩ ዓ.ም ተወለዱ። ሲወለዱ የተሰጣቸው ስም ገብረመስቀል ነው። ትምህርታቸውን በደን አቦ ገዳም ጀምረው ሰላሌ ስሬ መድኃኔዓለም የዜማ ትምህርት አጠናቀዋል ከዚያም ወደ እንጦጦ ራጉኤል ሄደው በአጭር

ጊዜ በቅኔ ትምህርት በከፍተኛ ማዕርግ ተመረቁ። አዕምሮአቸው ከማንም የበለጠ ብሩህ ነበርና መምሕራቸው ገብረመስቀል የተባለውን ስማቸውን ለውጠውላቸው ኅዳይ በማለት ስለሰየሟቸው ስማቸው ኅዳይ ሆነ። ይህም በግዕዝ ምርጥ ማለት ነው።

በ፳፮. ዓመት ዕድሜያቸው ወ/ሮ ሐመረ እሸቴን በቤተክርስቲያን ደንብና ሥርዓት አገቡ። ከጋብቻው አራት ሴቶችና ሁለት ወንዶች ልጆችን አግኝተዋል።-- በ፲፱፻፲- ዓም በእንግሊዙ ንጉሥ ጆርጅ ፮ኛ ሥርዓተ ንግሥ ላይ በዚያን ጊዜ ደጃዝማች (በኋላም ልዑል ራስ) ካሣ መሪነት በተጓዘው የኢትዮጵያ ልዑካን ቡድን አባል ሆነው ወደ ሎንዶን ሄደዋል። በእንግሊዝ አገር በበዓለ ንግሥ ከተገኙ በኋላ አክስፎርድ ዮኒቨርሲቲ፣ ፓሪስ፣ ሮም፣ እስክንድርያን ካይሮንና ኢየሩሳሌምን በመጎብኘታቸው ጉብኝቱ የአመለካከት አድማሳቸውን ይበልጥ በማስፋቱ ስለትምህርት፣ ስለምርምርና ስለዘመናዊ ሥልጣኔና ጥበብ ያደረባቸው ግንዛቤ በዘመኑ በሀገራችን ከነበሩት ሰዎች ልዩና ድንቅ እንዲሆኑ አብቅቷቸዋል። በዚህም ወቅት ነበሮ ከአለቃ ታዬ ገ/ማርያም ጋሮ ቀደም ሲል የጀመሩትን መጽሐፍ

ቅዱስን ለመጀመሪያ ጊዜ ወደ አማርኛ ቋንቋ የመተርጎሙን ሥራ አለቃ ታዬ በሌላ ሥራ ምክንያት በማቋረጣቸው ብላቴን ጌታ ኅዳይ የተጀመረውን ትርጉም ጨርሰውት የመጀመሪያው የአማርኛ “መፅሐፍ ቅዱስ ሊታተም ችሏል።

፲፱፻፯ ዓ.ም. ለአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ዲሬክተር ሆነው ተሾሙ። በዚህ ጊዜ በኢትዮጵያ ለከተማ አስተዳደር ሥርዓት ማዘጋጃ ቤት የሚለውን ስያሜ በመጀመሪያ ያወጡለት እርሳቸው ናቸው። የከንቲባውን ጽ/ቤት በአዲስ መልክ አደራጁ። የከተማውን የቦታ ካርታ የቀረጥና የግብር አሰባሰብ ለመጀመሪያ ጊዜ ለከተማው ነዋሪ የፈጠሩለት እሳቸው ናቸው። በ፲፱፻፲፬ ዓ.ም. ብላታ ተብለው በልዩ ለተቋቋመውና የውጭ አገር ሰዎችን በሚመለከተው የዳኝነት ጉዳይ ፍርድ ቤት ዳኛ ሆነው ተሾሙ። ከ፲፱፻፲፮ ዓ.ም እስከ ፲፱፻፲፱ ዓ.ም. የመንግሥት አማካሪ ሆኑ። በዚያንም ጊዜ ከኢትዮጵያ መንግሥት አልጋ ወራሽና ባለሙሉ ሥልጣን እንደራሴ ከልዑል ራስ ተፈሪ መኩንን ጋር ሆነው አውሮፓን ገገብኙ በ፲፱፻፲፱ ዓም ብላቴን ጌታ ተብለው እስከ ሚያዝያ ፲፪ ቀን ፲፱፻፳፪ የውጭ ጉዳይ ሚኒስቴር ዲሬክተር ሆኑ ከ፲፱፻፳፪ ዓ.ም አስከ ዐረፉበት መስከረም ፪ቀን ፲፱፻፴፩ዓም. ድረስ የውጭ ጉዳይ ሚኒስትር በመሆን አገልግለዋል። ስለመንግሥት ሥራም በየጊዜው ወደአውሮፓና አሜሪካ አገሮች እየተላኩ በመሄድ የተላኩባቸውን ጉዳዮች በጥሩ አከናውነዋል። ከውጭ አገር ጉብኝታቸው የመጨረሻውና እጅግ ደማቅና ውጤታማ የሆነው የጃፓን ጉብኝታቸው ነበር። በዚህም ላይ በተጨማሪ አዲስ ለተቋቋመው የኢትዮጵያ ቀይመስቀል ማኅበር የመጀመሪያው ሊቀመንበር ሆነው የኢጣሊያ ፋሺስቶች ወረራ ከመጀመሩ በፊት በጥድሬያ ብዙ ዝግጅት እንዲደረግና በየጦር ግምባሩ ሁሉ የቀይ መስቀል እንዲሰማራ ብዙ ደክመውበታል።

ይህ ሁሉ ከባድ ሥራና ኃላፊነት እንዲሁም የጉዞና የጉብኝት አድካሚ እና ተደራራቢ ጫና ቢኖርባቸውም ከቡር ብላቴን ጌታ ኅዳይ ወልደሥላሴ ባገኙት ጥቂት ትርፍ ጊዜ ሌሎች የውጭ አገር መጻሕፍትን በማንበብና ይበልጡኑም ደግሞ ልዩ ልዩ መጻሕፍትን እራሳቸው በማዘጋጀት ለኢትዮጵያ ሕዝብ እንዲዳረስ አድርገዋል። ዕውቀት እንዲስፋፋም ብዙ ጥረዋል ከሁሉም በላይ ግምባር ቀደም የዕውቀት ዐርበኛ ናቸው በመሆናቸውም ከሃያአንድ ያላነሱ ልዩልዩ መጻሕፍትን ደርሰዋል። ይህ “ኢትዮጵያ ታሪክ ከንግሥተ ሳባ እስከ ታላቁ የአድዋ ድል” የተባለው የመጨረሻው ድርሰታቸው ነው። የደራሲውን የአጻጻፍ ስልት በጥምና እና በትኩረት ለሚመረምር አንባቢ በዐረፍተ ነገሮቹ አጫጭርነት፣ በቃላቱ ሁኔታን ገላጭነት፣ ለኹነቱ ምክንያትና ማስረጃን በማቅረብ ረገድ የአንባቢን ስሜት በታሪኩ ማርኮ እየሳበ የሚወስድ እንጂ ለአዕምሮ የቸከና አሰልቺ ያለመሆኑን በተጨማሪ ወደዚያውም ስለሚገልጥለት ወደሚቀጥለው ታሪክ እንዲያልፍ ይገፋፋዋል እንጂ አይገታውም።

የደራሲው ሥራዎች

1. ከንግሥተ ሳባ እስከ ታላቁ ዐድዋ ዘመቻ (ታሪክ)
2. ኢትዮጵያና መተማ (ታሪክ)
3. ዳግማዊ ቴዎድሮስ (ታሪክ)
4. ደስታና ክብር (ታሪክ)
5. የሕይወት ታሪክ (ትምህርት)
6. ዋዜማ (ታሪክ)
7. ማኅደረ ብርሃን ሀገረ ጃፓን (ታሪክ)
8. በዕድሜ መሰንበት ሁሉን ለማየት (ታሪክ)
9. መጽሐፈ ቅኔ (ግጥምና ቅኔ)
10. ወዳጄ ልቤ (ልብወለድ)
11. የልብ ሐሳብ (ልብወለድ)

- 12.ዐዲስ አለም (ልብወለድ)
- 13.ጎሐ ጽባሕ (መልክ፣ ገድልና ነገረ መለኮት)
- 14.ጥሩ ምንጭ (መልክ፣ ገድልና ነገረ መለኮት)
- 15.ስኳርና ወተት (ተረቶችና ቀልዶች)
- 16.ለልጅ ምክር ላባት መታሰቢያ (ትምህርት)

NIGUSS
DIGITAL LIBRARY